

Empreses de seguretat privada

La guerra continua a l'Iraq

A FONTS PÀGINES 1 a 3

Quatre objectors dels anys 70

“L'exèrcit existeix per mantenir l'“statu quo””

MIRALLS | ENTREVISTA PÀGINES 4 i 5

SETMANARI DE COMUNICACIÓ

DIRECTA

d N260

8 de febrer de 2012

www.setmanaridirecta.info · 1,70 euros

El 'corralito' de les participacions preferents afecta 325.000 persones

AIXÍ ESTÀ EL PATI · PÀGINES 7-8

Bancs i caixes van col·locar productes bancaris d'alt risc a la gent gran com si fossin dipòsits corrents. Ara, les afectades tenen els comptes bloquejats

ALBERT GARCIA

El carrer Jorba és un dels indrets que resultarà més afectat si es desenvolupa el nou MPGM impulsat pel regidor de CiU Raimond Blasi

Sant Andreu de Palomar defensa el seu casc antic

AIXÍ ESTÀ EL PATI · PÀGINA 10

Balcons, finestres i aparadors mostren el rebuig del veïnat

andreuenc davant les intencions del consistori barceloní, que pretén

enderroc ar seixanta habitatges amb la remodelació del casc antic.

Una cadena de judicis pot suposar 27 anys de presó pels opositors al pla Caufec

AIXÍ ESTÀ EL PATI · PÀGINA 12

Els jutjats d'Esplugues de Llobregat han instruït nombrosos expedients penals que, sis anys després, podrien suposar penes conjuntes de fins a 27 anys de presó.

Els polítics surten malparats de la gala dels Premis Gaudí

AIXÍ ESTÀ EL PATI · PÀGINA 11

Els i les professionals del món del cinema català van criticar la política de retallades durant la gala dels Premis Gaudí i van comparar els polítics amb els animals.

El context que envoltava la foto de Marina Ginestà

ESTIRANT DEL FIL · PÀGINES 2 i 3

La repressió a Bahrain no s'atura

RODA EL MÓN · PÀGINA 16

La població de Bahrain es va revoltar contra la monarquia

sunnita que governa el país. Davant la repressió que es viu des de fa un any, la comunitat internacional ha optat per callar.

, estirant del fil

CATALUNYA · LA IMATGE D'AQUESTA DONA, FILLA I NÉTA DE DONES LLUITADORES, ENCARNA UNA HISTÒRIA COL·LECTIVA

Història d'una fotografia: més enllà de la memòria mediàtica

L'odi cap a un sistema social injust i l'amor cap al món nou que havia de sorgir de la lluita proletària van ser el context sociopolític de la miliciana de la fotografia, Marina Ginestà

Ivan Miró
estirantdelfil@setmanaridirecta.info

Una miliciana, fusell a l'espatlla, mira a la càmera del fotògraf alemany Hans Gutmann (Juan Guzmán). La imatge és presa a l'Hotel Colón de la plaça de Catalunya, el 21 de juliol de 1936, poc després del triomf proletari sobre les tropes feixistes alçades contra la República. Juliol del 36. La Barcelona revolucionària. Les obres en armes. L'inici de la Guerra Civil. Qui era, tanmateix, aquella miliciana? O potser millor: quin és la història col·lectiva que encarna la fotografia?

La jove Marina Ginestà, comunista

La imatge va romandre a l'arxiu fotogràfic de l'Agència EFE fins que, el 2002, la seva publicació la va convertir ràpidament en una icona. Per a moltes, va passar a representar aquella dignitat obrera que, després de derrotar el cop militar del 18 de juliol a Barcelona, es va reapropiar de la ciutat i hi va practicar la revolució social.

Marina Ginestà va combatre l'aixecament feixista des de les barricades barcelonines

Després d'un temps de mantenir-se en l'anonimat, fa quatre anys, la identitat de la fotografiada va emergir, gràcies a la tasca d'un documentalista d'EFE, Xulio García Bilbao. A partir de les memòries del corresponent soviètic de *Pravda*, Mijail Koltsov, i rastrejant els arxius de la Guerra Civil de Salamanca, García Bilbao va descobrir el nom de la jove protagonista de la fotografia i va emprendre una intensa recerca fins que la va localitzar al seu domicili actual. A París, la jove Marina Ginestà Coloma tenia 89 anys.

Ginestà, que fins aleshores no sabia que existia la fotografia, va explicar la seva història. El 21 de

JOHAN GUZMAN

La fotografia de Marina Ginestà data del 21 de juliol de 1936, poc després del triomf proletari sobre les tropes feixistes

juliol de 1936, tenia disset anys i era membre de les Joventuts Socialistes Unificades, creades recentment. Es trobava a la terrassa de l'Hotel Colón, requisat per la UGT i que, dies després, es convertiria en la seu central del nou PSUC (que es va fundar el 23 del mateix mes). Ginestà declarava, el 2008, que l'antiga fotografia reflectia el sentiment del moment, l'arribada del socialisme, la reapropiació joiosa d'un hotel que, fins aleshores, era el símbol ostentós de la burgesia.

Abans de les jornades del juliol, Ginestà havia estat implicada en les Olimpíades Populars, convocades com a resposta als Jocs Olímpics organitzats per l'Alemanya nazi. El dia 19, Marina (amb el seu germà Albert) va passar a combatre l'aixecament feixista des de les barricades barcelonines. Poc després, van anar al front. Albert Ginestà va esdevenir un militar amb

graduació; Marina, periodista. Va ser la traductora del corresponent del diari soviètic *Pravda* (i enviat especial d'Stalin), Mijail Koltsov,

Amb la derrota republicana, Marina va marxar a l'Estat francès, d'on va fugir per culpa de l'ocupació nazi

durant l'entrevista que va mantenir amb Durruti el 14 d'agost de 1936 a Bujaraloz. Una trobada que, segons va declarar Ginestà a EFE, els va costar la vida: a Stalin no li va agradar el que van parlar. Després, va treballar a la rereguarda i, amb la derrota republicana, va

marxar a l'Estat francès, on es va retrobar amb el seu pare i la seva mare. Amb l'ocupació nazi, Ginestà es va refugiar al Mèxic de Lázaro Cárdenas i, més tard, va recalcar a Veneçuela. Anys després, va viatjar a París, on viu actualment.

L'oblit interessat d'un món

A partir de les descobertes de García Bilbao, la informació sobre Marina Ginestà es va publicar a alguns diaris i la seva història va quedar fixada, estàtica, per a la memòria de l'espectacle. Però, malgrat l'experiència punyent de Ginestà (la derrota de les esperances obreres, el dolor de l'exili, els companys afusellats), la mateixa agència EFE i gran part de la premsa que va reproduir la notícia van presentar el relat sota una pàtina d'idealització edulcorant. "La jove republicana", "l'uniforme milicià", "els cabells al vent", "el fusell ro-

màntic", "la bella icona de la Guerra Civil", "la primera i darrera ocasió en què agafava una arma". Aquesta idealització i estetització, atribuïble a la mirada sexista so-

Van recuperar la foto com a anècdota i no com un testimoni gràfic d'un món polític i social concret

bre Ginestà -dona i jove- i a la lectura despolititzadora de la guerra, servien per recuperar una fotografia com a anècdota i no com a testimoni gràfic d'un món polític i social concret.

La jove "rebel" i "idealista", la "ingènua" que esperava vèncer els militars amb un vell fusell a l'es-

> Hi ha fotografies que esdevenen icones d'un moment històric determinat pel que suggereixen, per la projecció dels anhels presents, per la intensitat del moment viscut que reflecteixen. La cèlebre fotografia de Hans Gutmann del juliol de 1936, on retrata una jove amb un fusell a l'espalla a l'Hotel Colón de la Barcelona revolucionària, és una d'elles. Fa pocs anys, es va descobrir la identitat de la jove protagonista de la imatge. Avui, traïem a la llum la història social i política que encarna. Més enllà de la memòria mediàtica, tota una temptativa col·lectiva de transformació social.

, estirant del fil

Marina Ginestà mostra la fotografia que li van fer durant l'estiu de l'any 1936

quena. Paraules textuals de la recuperació. Quina és, però, la matriu de la història de Ginestà, la seva genealogia? Era una jove espontània, ingènua, idealista, tal com la configura la *memòria mediàtica*? O, per contra, formava part d'aquell món obrer que aspirava a enderrocar el capitalisme i va ser derrotat el 1939? Si anem més enllà de l'anècdota, potser descobrim la memòria política que entronca la fotografia.

La mare de Marina es va presentar a les eleccions municipals de 1934 com a candidata del partit comunista

Marina Ginestà era filla de Bruno Ginestà Manubens i Empar Coloma Chalmeta. Tal com van declarar ambdós quan, des de l'exili, van demanar la nacionalitat veneçolana l'any 1949, van tenir un fill i una filla a Tolouse. Albert, nat el 10 de gener de 1916, i Marina, el 29 de gener de 1919. La família Ginestà Coloma era una família obrera de sastres, comunistes. El fill Albert va ser detingut el 1933, acusat de repartir propaganda comunista, al seu domicili del carrer de Borrell número 145, tercer pis. El pare,

Bruno Ginestà, que va desertar de l'exèrcit el 1930, formava part, el 1934, de la Cooperativa de Camiseria i Confecció. Era del comitè de la Federació Catalana del Vestit de la UGT i, fins al gener de 1939, va ser secretari del comitè d'enllaç CNT-UGT de Catalunya. La mare, Empar Coloma, s'havia presentat a les eleccions municipals de 1934 com a candidata del partit comunista, en companyia de Lina Odena i José del Barrio, i era una de les membres més actives de l'Agrupació Femenina de Propaganda Cooperatista, creada el 1932 per organitzar les dones de les cooperatives de consum i per lluitar pel reconeixement dels seus drets polítics a les cooperatives. Empar, el 1934, en un article al setmanari *Acción Cooperatista*, expressava els seus propis plantejaments: "Aspirem a l'abolició de la societat capitalista i a la implantació d'un nou sistema col·lectivista de producció i distribució, a una era de bondat i justícia imposada pels que produïm".

La néta de Micaela Chalmeta

Els antecedents polítics en la família de Marina Ginestà encara van més enrere. La seva àvia per part de mare era Micaela Chalmeta. Chalmeta era una coneguda militant socialista que, ja el 1903, feia de redactora, sota el pseudònim d'Amparo Martí, a la publicació *Guerra Social*. Anticlerical i antimilitarista, Chalmeta va donar

suport i va participar de la vaga general revolucionària de 1909 (la que la burgesia va anomenar Setmana Tràgica) i va liderar assalts de dones a botigues de queviures durant l'època de carestia i atur que va patir el proletariat català al llarg de la Primera Guerra Mundial. A més de la seva militància socialista, Chalmeta participava activament del moviment cooperativista català. Amb el seu company Joan Coloma, van fundar la cooperativa Economia Social d'Hostafrancs i, més tard, van participar del Model del Segle XX, a Sants. Tal com remarca Montserrat Duch al llibre sobre Micaela Chalmeta (Cossetània, 2009), una de les aportacions més importants que va fer Chalmeta, juntament amb la seva filla Empar, al cooperativisme de l'època va ser la lluita per la participació de les dones en el moviment. El seu altre fill, Joan Coloma Chalmeta, va ser un dels dirigents més rellevants del cooperativisme català dels anys 20 i 30 i -bon escriptor i polemista- va dirigir *Acción Cooperatista* fins la seva mort, el 1937.

L'any 1911, Micaela Chalmeta escrivia: "No són llàgrimes, queixes i debilitats, l'arma més pròpia per lluitar d'una dona que viu en un elegant *boudoir*; és l'odi a un sistema social que li exigeix l'energia i l'activitat i la tracta injustament, el que ha d'inspirar tota assalariada".

Marina Ginestà va ser filla i néta de dones revolucionàries que van lluitar per abolir la societat capitalista que les oprimia

Aquell odi cap a un sistema social injust i l'amor cap al món nou que havia de sorgir de la lluita proletària van ser el context sociopolític de Marina Ginestà. Filla i néta de dones revolucionàries, Ginestà va participar en la defensa armada d'aquell món. Abans de la fotografia de l'hotel, la premsa cooperativista es referia a ella, el 19 de juliol: "(...) dalt d'un camió carregat amb pa procedent d'una de les nostres cooperatives, vigilava, amb el fusell a la mà (...) custodiant la càrrega que se li havia confiat, destinada als atletes de l'Olimpiada" (*Acción Cooperatista*, 31 de juliol de 1936).

Marina, Empar, Micaela. Més enllà de la memòria mediàtica, la memòria política. La d'unes dones obreres i revolucionàries que, amb els seus encerts i els seus errors, van aspirar a abolir la societat capitalista que les oprimia.

BARCELONA · HISTÒRIA SOCIAL D'UN HOTEL

Un dels epicentres de la lluita

I.M.
estirantdelfil@setmanaridirecta.info

L'Hotel Colón, durant les jornades del juliol de 1936, va ser un dels epicentres de la lluita entre els sectors militars sublevats i les forces republicanes i obreres. Una columna d'infanteria, provinent del quarter de Pedralbes, havia entrat a la plaça de Catalunya pel carrer Pelai, dirigida pel comandant López Amor. Tot i que la plaça estava plena de guàrdies d'assalt i militants obreres, els grups de militars es van fer passar per lleials a la República i van poder situar dues peces d'artilleria al cen-

les banderes blanques de rendició al Colón. Durruti i Obregón (que va morir durant l'assalt) van recuperar l'edifici de la Telefónica gràcies a l'atac massiu que va emprendre la militància anarcosindicalista des de la Rambla. Al mateix temps, guàrdies civils i grups obrers, amb Josep Rovira del POUM (Partit Obrer d'Unificació Marxista) al capdavant, van entrar a l'Hotel Colón i van fer presoners els oficials revoltats. La plaça era plena de cadàvers, però havien vençut l'exèrcit. Amb la derrota de Goded a Capitània, la sublevació es podia considerar derrotada.

Després dels fets, la UGT va requisar el Colón, que es va convertir en la seu de les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya, on va ser fotografiada la militant Marina Ginestà. Amb la creació del PSUC, l'hotel va passar a ser una de les noves seus del partit i els rostres de Lenin i Stalin van substituir el luxe burgès -i les tertúlies bohèmies de l'American bar- de l'època anterior. Després dels Fets de Maig de 1937, el Colón albergà les tristament conegudes *txeques* estalinistes, on van ser detingudes moltes persones anarcosindicalistes. Al llarg de la guerra, va acollir menjadors populars i, el 1938, va ser bombardejat per l'aviació feixista. L'any 1942 va ser enderrocat i s'hi va erigir l'edifici del Banesto. Dècades després, ja buit, el 25 de setembre de 2010, va ser ocupat per organitzar la vaga social de les precàries, la que va esclatar el 29-S.

Després dels Fets de Maig, el Colón va albergar 'txeques' estalinistes

, impressions

Gerardo Pisarello i Jaume Asens · Juristes i autors del llibre 'No hay derecho(s): la ilegalidad del poder en tiempos de crisis' (Editorial Icaria, 2012)
opinio@setmanaridirecta.info

La il·legalitat del poder en temps de crisi

El Dret i el discurs jurídic ocupen un paper central en la configuració de les relacions de poder. La imposició i viabilitat d'un programa de retallades socials, d'una guerra, d'una actuació policial, o d'una mobilització de protesta exigeix força. Però també capacitat d'apel·lar al Dret, a la legalitat, com a font de justificació. La legalitat o il·legalitat d'una actuació no la converteix en justa, sense més. No obstant això, és un termòmetre que sol contribuir a calibrar la legitimitat del poder. I de les resistències que es revolten contra les seves expressions arbitràries.

El poder il·legal és aquell incapaç de complir amb les regles que ell mateix s'ha atorgat

Aquest principi bàsic explica que el dret i la seva interpretació siguin un àmbit de disputa permanent. No hi ha poder que no intenti cobrir les seves actuacions amb el mantell de la legalitat. Les legítimes, sens dubte. Però també aquelles que no ho

són. En nom de la llei, es poden assegurar drets però també assentar privilegis. Es poden reprimir i eliminar sense contemplacions les aspiracions legítimes de milers de persones. Aquesta arbitrarietat disfressada de legalitat, no obstant això, gairebé sempre troba una Antígona disposada a desemmascarar-la. També en nom del dret i la raó.

Resistir al dret en nom del dret està lluny de ser una contradicció. La legalitat de la nostra època és una legalitat exigent. Bona part d'ella consisteix en tractats, constitucions i cartes impensables sense la derrota dels feixismes i altres dictadures que van assolir el segle XX. La Declaració de Drets Humans de Nacions Unides de 1948 i els Pactes Internacionals de 1966 estan inscrits en el seu codi genètic. Integren l'ADN d'una legalitat que reconeix drets universalitzables i principis garantistes. Que comporta límits i controls a tot tipus de poders, públics i privats, d'estat i de mercat. I que està situada a la cúspide dels ordenaments jurídics.

En temps de crisi, aquesta legalitat garantista es converteix en un mirall més incòmode de l'habitual. Perquè reflecteix el sense sentit jurídic, a més d'eti-

copolític, de moltes actuacions del poder realitzades en nom del Dret. El tancament intempestiu d'un centre sanitari d'urgència no només repugna intuïcions morals bàsiques. També amenaça drets àrduament conquistats com el dret a la integritat física, a la salut o, fins i tot, a la vida, quan no bordejia l'àmbit directa-

En nom de la llei, es poden assegurar drets però també assentar privilegis

ment delictiu. El mateix esdevé quan un treballador és exposat a la violència injustificada de l'acomiadament. O quan un migrant acaba en un centre d'internament. O quan una família sense recursos és desnonada i llançada al carrer per no pagar un lloguer o una hipoteca. Es produeix, sí, una injustícia social. Però es conclouen, a més, llibertats i garanties processals amb les que l'Estat aspira a legitimar-se. Des del dret a ser protegit enfront d'abusos privats, com els de les entitats financeres, fins al propi dret a un reallotjament digne. I si la

resposta a les protestes que aquestes actuacions generen és la repressió, en lloc de la protecció de les víctimes, el que té lloc és un acte d'impotència política. Però també una degradació del sentit jurídic del pluralisme i de l'estat de dret.

Poden oferir-se més exemples. Tots ells revelen una tendència que es consolida amb la tendència a la il·legalitat del poder. El poder il·legal és aquell incapaç de complir amb les regles que ell mateix s'ha atorgat. Començant per les que se situen a la part alta de l'ordenament jurídic. Les polítiques neoliberals empreses a partir dels anys setanta del segle passat, i les desplegades ara amb l'excusa de la crisi, sols han pogut avançar en oberta tensió amb aquestes regles. Arrasant amb la prohibició de regressivitat i amb el dret al procés degut. Desnaturalitzant el paper garantista dels convenis col·lectius. I buidant de contingut les constitucions socials i les declaracions de drets que occident pretén oferir al món com credencial civilizatòria. Davant l'envestida imparabla dels poders privats, els propis mecanismes de control institucional es revelen

inútils. La deriva il·legal del poder és sancionada pel propi poder. Governos, parlaments i jutges. Amb honorables excepcions.

De vegades, és veritat, la contradicció amb constitucions i tractats s'ha salvat amb la producció d'una nova legalitat. Una legalitat orientada a tutelar privilegis de pocs per sobre dels drets de tots. Per això, quan els grans capitals especuladors o les agències de ràting asseguren que la seva actuació en la crisi compta amb cobertura legal, duen part de raó. Bona part de les seves bretolades, de fet, serien impensables sense les prebendes legals obtingudes de governs de diferent signe. Sense totes aquelles lleis, reglaments i sentències que donen llum verda a la cobdícia del rendistes per sobre de les necessitats de les majories. Aquesta nova *lex*

Quan el poder es desploma per la il·legalitat, la protesta ciutadana adquireix nova llum

mercatoria, dissenyada a mesura d'un reduït grup de poders privats, ha esdevingut una sort de nova constitució global. Una rígida cotilla que tenalla els elements garantistes dels ordenaments estatals fins a tornar-los irreconoscibles. La regla europea de l'eliminació del dèficit a qualsevol preu hauria de llegir-se en aquesta clau. A l'igual que la recent reforma constitucional espanyola, perpetrada per a garantir als creditors "prioritat absoluta" de pagament en detriment dels drets socials i del principi democràtic.

Ara bé: quan el poder es desploma per la il·legalitat o consent la irrupció d'una legalitat privatitzadora, mafiosa, la protesta ciutadana, la desobediència, adquireixen nova llum. Apareixen, no ja com a desordres susceptibles de criminalització, sinó com el primer dels drets. Com a bandera necessària, irrenunciable, dels més dèbils en la impugnació del més fort. Per a forçar el poder a complir les seves promeses garantistes. I per a instaurar, en aquest acte de rebel·lió, un ordre jurídic alternatiu, més igualitari i lliure de violència.

Àlex Tisminetzky · Advocat laboralista del Col·lectiu Ronda
opinio@setmanaridirecta.info

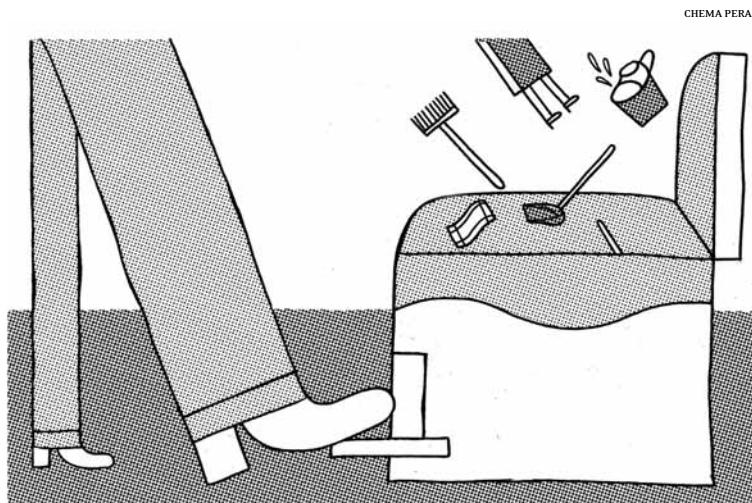
Una oportunitat desaproveitada en la nova llei d'empleades de la llar

Les empleades de la llar porten a les seves espatlles massa injustícies. Dones (un 94%), pobres i majoritàriament immigrants (un 61%) són alguns dels estigmes socials que expliquen la precarietat absoluta dels seus contractes laborals, on la legalitat permet tot tipus d'abusos, des de no gaudir de l'atur als acomiadaments pràcticament gratuïts, passant per sous de misèria generalitzats.

En topar amb la realitat, els discursos governamentals sobre millores socials resten buits

La darrera reforma de la Seguretat Social anunciava en grans titulars que milloraria les condicions d'aquest col·lectiu. El govern de Zapatero es va afanyar a fer propaganda de la seva "mesura social", i els sindicats CCOO i UGT (que van donar suport a la vergonyosa retallada de pensions) van afirmar que, per fi i "gràcies a la seva lluita", les empleades de la llar havien aconseguit equiparar-se a la resta de treballadors i treballadores.

Però la definitiva aprovació de la llei, en vigor des de l'1 de gener, i encara més la seva aplicació, està demostrant que ni hi ha una substancial millora ni que la finalitat del govern sembli ser aquesta.

CHEMA PERAL

Anem a pams. Amb la nova llei desapareix el règim especial de treballadores de la llar, però, oh sorpresa, es crea un altre de treballadores "excepcionals" dins el règim general. Per exemple, continuen sense gaudir de l'atur per molts anys que hagin treballat, i el seu acomiadament comptarà amb una pírrica indemnització de 12 dies per any treballat i, a més, amb el simple (i lliure) "desestiment" de l'empleador (la resta comptem amb indemnitzacions que van de 20 a 45 dies). Per tant, i malgrat haver-se donat unes poques millores, les empleades de la llar continuaran sent una immoral "excepció" dins el mercat laboral.

La pregunta és evident: si no hi ha millora, per què l'han reformat? Diguen-me desconfiat, però tot sembla apuntar a que, simplement, el govern ha

volgut controlar, encara més, un règim de la Seguretat Social "especial", profundament precari però, alhora, de "lliure" adhesió sense necessitat de l'empresariet, i que era aprofitat pels col·lectius més precaris entre els precaris per cotitzar pagant pocs diners, i així arribar a les pensions mínimes, o per obtenir una relació laboral que permetés renovar els papers als treballadors i treballadores immigrants. Ara, tot això s'ha acabat.

El resultat apunta a més feines en negre, menys pensions per a les dones, més obstacles per als treballadors immigrants i, amb tota probabilitat, més ETT (ara dites "empreses de serveis"), que cobriran aquesta demanda de personal domèstic, on seguiran campant els salaris de misèria

i l'explotació més severa però, ara, "normatitzada".

I és que, amb la nova llei, l'empresariet està obligat a donar d'alta les seves treballadores, encara que només sigui per una hora de treball, i el resultat pràctic és que moltes persones que estaven inscrites com a treballadores de la llar estan passant a treballar en negre, i moltes altres passaran en els propers mesos a treballar per a ETT, com ja preveia descaradament la pròpia llei.

Un cop més, en topar amb la realitat, els discursos governamentals i dels sindicats oficials sobre millores socials resten buits i sense contingut. Aquest cop potser s'han passat, doncs ha estat a costa de perdre una nova ocasió per a dignificar realment les condicions laborals d'un col·lectiu tant legalment exclòs.

. CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona. L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Crònica del racisme a casa nostra

Anna Romeu, Molins de Rei

Dimecres 25 de gener, el meu marit i jo vam decidir fer-nos un contracte de telefonia mòbil d'Eroski Mòvil. Volíem passar de prepagament a un contracte, que incloïa Internet i trucades per una quota fixa al mes de 10 euros. Semblava fàcil: vam arribar, vam portar els papers pertinents i ens van dir que tan aviat com féssim una trucada s'activaria el servei.

Tot just sortir de la botiga de telefonia, ens truquen requerint el meu document d'identitat (sempre falta algun paper quan es tracta d'empreses de telefonia). Com que la sucursal no es trobava al nostre poble, i ja érem al tren de tornada, vam quedar que, tant bon punt poguéssim, tornaria al centre comercial per acabar les gestions. En menys d'una hora ja era allà amb el document que faltava. M'adreço al taulell, li facilito el document, i em diu que si puc tornar en mitja hora per tal que fes les gestions. Decideixo anar a fer un tomb i, al cap de 35 minuts, hi torno.

"Has de triar una tarifa per si et passes de la quota", em diu, i en trio una. Llavors m'adono que tota l'estona que he estat voltant no ha servit per a res perquè no havia començat la gestió. S'hi posa. Em torna a demanar totes les dades. Amb això ja havien passat gairebé 50 minuts. De sobte, sembla que té problemes amb el programa d'ordinador. Crida una companya, no se'n surten. Truquen el servei d'atenció, que comunica que no pot fer l'alta (això ella no m'ho diu però, en estar a mig metre, ho sento). Em diu que faci una trucada des del meu mòbil per activar el servei. La faig, i el servei no s'activa. Em té 10 minuts més fent veure que fa coses amb l'ordinador fins que finalment em diu que no es pot fer el contracte. Després de tanta estona i tanta història, només li faig una pregunta: I per què no? Cap resposta. Al final em diu que des del servei d'atenció al client li han dit que no es podia. "Per què no es pot?", "no m'ho ha dit". "Els hi pots preguntar, si us plau?". Finalment, i després de discutir una mica per l'apatia de la noia davant el meu cas, aconseguixo que truqui a atenció al client. Obtinc resposta: "el client que ha requerit el servei no compleix el perfil". No he dit que el meu marit, que es volia fer càrrec de la línia telefònica, és mexicà. Un perfil basat en l'única informació nostra que tenien: el carnet d'identificació d'estranger.

En aquest punt, l'única reacció decent que vaig tenir va ser marxar d'allà i demanar fulls de reclamació, encara que realment no tenia cap prova de la discriminació racial que s'havia intuït. Fàcil.

La mateixa tarda, en un torn de treballadors diferents, m'adreço al taulell, demano el mateix canvi de contracte, la mateixa tarifa, però aquesta vegada deixo el meu número de compte (jo sóc, és clar, "ciutadana espanyola"). En menys de cinc minuts ja tenia el servei activat. Això sí, joestic a l'atur i no tinc ni un duro, encara que els hi importa menys que el país on vaig néixer.

. EN CALENT

"Asseguren que no és legal indemnitzar-nos pels perjudicis que ens estan ocasionant"

Anna Busqué, portaveu de les famílies afectades per la no construcció de dues escoles bressol al barri de Gràcia (Barcelona).

A l'febrer haurien d'haver obert les escoles bressol Jaén i Caspolino. Som 156 famílies amb plaça adjudicada però les escoles no estan construïdes. Les famílies ho vivim de diferent manera, n'hi ha que han viscut en una situació precària aquests mesos (excedència, reducció de jornada, més cangurs, manobres complicades amb família i amistats), i ara ja és insostenible.

L'Ajuntament ens ha donat tres opcions: posar-nos en llista d'espera a les segones, terceres i quartes opcions, que és un insult a la intel·ligència, perquè no crec que pugui entrar algú amb una llista d'espera de 50 infants. Les altres opcions són diferents reubicacions en escoles de

fora del barri i només han estat acceptades per 15 famílies. O sigui, que la resta esperem solucions. La distància és el problema per rebutjar aquestes opcions, perquè els infants han d'estar prop de casa.

Ens han dit que la normativa prohibeix aquest tipus de construcció per a ús d'escola bressol. Hem buscat un pressupost que demostra que no és car i que es pot fer en tres setmanes amb qualitat i adequat a la normativa. També asseguren que no és legal indemnitzar-nos pels perjudicis que ens estan ocasionant però la Síndica de Greuges ens acaba de donar la raó en aquest sentit.

Tenen una actitud molt prepotent. I continuarem amb les protestes.

. EDITORIAL

Es mereixen un homenatge

Qui lluita perquè el planeta sigui un lloc on es pugui viure millor s'arrisca a ser perseguida, empresonada o assassinada. Són les paradoxes de la lluita social: la repressió és l'altra cara de la moneda de la mobilització popular. Mentre les aspiracions anticapitalistes no es reneixen, la separació de poders de l'Estat esdevé un sol puny que colpeja tant com pot. Esplugues de Llobregat no és una excepció: els jutjats locals estan citant nou persones contràries al projecte urbanístic conegut com a pla Caufec per accions i manifestacions dutes a terme el 2007 i el 2009. Aquestes i centenars de persones han frenat, des de 1991, la destrucció de la muntanya del poble baixllobregat i són part de les més de 70 imputades en diversos processos penals per accions on la desobediència era la

norma. Han posat el seu granet de sorra perquè l'empresa promotora fes fallida i el projecte estrella de l'ajuntament del PSC s'esfondrés. Aquesta petita victòria popular fa que el sistema –aquest ens amb noms i cognoms on trobem empreses, jutjats, ajuntament i policia local i autonòmica– pretengui castigar nou d'aquestes persones amb peticions fiscals de 27 anys de presó (que comportarien l'empresonament directe de cinc d'elles), indemnitzacions de 5,670 euros i penes-multa de 300 dies (o 9,940 euros). La lògica ens diria que aquestes persones es mereixen un homenatge per contribuir a la preservació del pulmó natural de Barcelona i lluitar per impedir l'avenç impune del ciment i l'especulació urbanística a Collserola. La realitat és que la lògica del poder les vol a la presó.

. PENSEM, DONCS EXISTIM

1992-2012: 20 anys de 'garzonades'

Àlex Romaguera
directa@setmanaridirecta.info

La casualitat ha volgut que el judici contra Baltasar Garzón per les escoltes del cas Gürtel i la causa referida al franquisme coincideixi amb el vintè aniversari de la batuda amb què va fer detenir desenes d'independentistes catalans durant la vigília de la celebració olímpica. Probablement, cap magistrat passarà a la història per donar nom a una operació policial que, a més d'indiscriminada, va conduir una generació d'activistes a suportar el mal tràngol de la tortura.

Sorprenen les lloances que li dedica avui una esquerra decadent i amb memòria selectiva, més obsessionada a desemascarar la dreta que no pas a

buscar la justícia amb majúscules. Perquè si els crims de la dictadura de Franco són imprescriptibles, també són de campionat els despropòsits acumulats per l'inefable Garzón.

L'itinerari del superjuge seria matèria de qualsevol llargmetratge si no fos perquè l'argument posaria de manifest l'arbitrarietat, la manca de rigor i l'excés de protagonisme que han guiat la majoria de les seves actuacions des dels despatxos de l'Audiència Nacional, hereva directa del sinistre Tribunal de Orden Público. En són testimonis desenes d'independentistes catalans i bascos, però també joves islàmics a qui Baltasar Garzón ha ordenat arrestar, animat per la fòbia antiterrorista contra el món àrab, la majoria dels quals han

quedat en llibertat o absolts davant la manca de proves. A qualsevol estat de dret, el magistrat madrileny hauria deixat la toga negra pel vestit de presidiari, però ja sabem que, a l'Estat de dretes, el botxí transmuta fins a esdevenir víctima per art de màgia.

20 anys de *garzonades* no impedeixen, doncs, que el superjuge vulgui passar als llibres de text com l'heroi de les grans causes. La història, però, és massa tossuda i ni vestit de Premi Nobel ni fent d'assessor del Tribunal Internacional de La Haia, podrà evitar el seu judici final. Serà llavors, en el moment oportú, quan se'l condemni per haver estat l'ombra del senyor del GAL i el responsable directe de la tortura als calabossos de l'Espanya democràtica.

. COM S'HA FET

Aquesta setmana tenim diversos canvis a la manxeta de la DIRECTA. Bé, alguns ja fa algunes setmanes que funcionen. D'una banda, la Mar i el Jordi han deixat la coordinació de la *Indirecta* i l'ha assumida l'Àlex dels *Quaderns* en solitari, *solo ante el peligro*. D'altra banda, l'Eulàlia i l'Alba han deixat la coordinació de les il·lustracions i el Carlos s'ha incorporat en aquest àmbit. La família creix. Doncs, benvingut Carlos, ànims Àlex i moltes gràcies a l'Alba, l'Eulàlia, la Mar i el Jordi per tot el temps que han dedicat desinteressadament a aquest projecte. D'altra banda, continuem treballant tot i les onades siberianes que gairebé ens impedeixen sortir de casa. Estem creant espais de treball intern a internet per a la gestió de diverses qüestions, com ara el *Complement Directa* o la comissió que està fent un estudi de funcionament del col·lectiu. Estem incorporant gent nova a la redacció de l'actualitat i pensant i repensant els continguts del setmanari. Finalment, recordar que dijous arrenca el Verkami de l'*Expressió Directa*, que enguany es fa a la Lleialtat Santsenca, a l'Harmonia de Sant Andreu, a l'Ateneu Popular de 9 Barris i a la Farinera del Clot. A partir de dijous ja hi podreu entrar per fer aportacions. Fins la setmana que ve, salut!

. FE D'ERRADES

. EL RACÓ IL·LUSTRAT

LLUIS RÀFOLS

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.setmanaridirecta.info – directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar publicament l'obra amb les condicions següents:
RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
- Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència.

- Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior.
Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

· Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric.
· El setmanari DIRECTA no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@setmanaridirecta.info – edicio@setmanaridirecta.info – video@setmanaridirecta.info
fotografiadirecta@setmanaridirecta.info – il·lustracio@setmanaridirecta.info
subscripcions@setmanaridirecta.info – distribucio@setmanaridirecta.info
publicitat@setmanaridirecta.info – administracio@setmanaridirecta.info

Qui Som

REDACCIÓ: Estirant del fil | David Fernández Impressions | Lèlia Becana Així està el pati | Jesús Rodríguez i Manu Simarro Quaderns d'Illacrua | quaternsillacrua@setmanaridirecta.info
Roda el món | Laia Gordi, Ana Paola Van Dalen i Oriol Andrés Observatori dels mitjans | Marc Torras Expressions | Manel Ros i Anna Pujol Reig Agenda directa | Arnau Galí i Muriel Comas La indirecta | Àlex Romaguera FOTOGRAFIA: Robert Bonet IL·LUSTRACIÓ: Carlos Villafranca
CORRECCIÓ: Laia Bragulat EDICIÓ: Xavi Martí COMPAGINACIÓ: Roger Costa Puyal
PUBLICITAT: Anna Pujol Reig DIFUSIÓ: Blai Lindström DISTRIBUCIÓ: Lèlia Becana
SUBSCRIPCIONS: Lèlia Becana ADMINISTRACIÓ: Jordi Raymond i Estel Barbé

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 7

Corresponsalies

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@setmanaridirecta.info
BERGUEDA: bergueda@setmanaridirecta.info
BARCELONES NORD: barcelonesnord@setmanaridirecta.info
EL CAMP: elcamp@setmanaridirecta.info
GIRONA: girona@setmanaridirecta.info
L'HORTA: horta@setmanaridirecta.info
MANRESA: manresa@setmanaridirecta.info
MARESA: maresme@setmanaridirecta.info
MENORCA: menorca@setmanaridirecta.info
OSONA: osona@setmanaridirecta.info
RIPOLLÈS: ripolles@setmanaridirecta.info
SABADELL: sabadell@setmanaridirecta.info
SOLSONÈS: solsones@setmanaridirecta.info
TERRASSA: terrassa@setmanaridirecta.info
TERRES DE L'EBRE: terresebre@setmanaridirecta.info
TERRES DE PONENT: terrespontent@setmanaridirecta.info
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@setmanaridirecta.info

, així està el pati

Augmenten les intervencions dels serveis socials | PÀG. 9

Sant Andreu de Palomar, en estat d'alerta | PÀG. 10

Mas i Mascarrell, posats en evidència als Gaudí | PÀG. 11

La repressió exercida per la BRIMO i les ARRO | PÀG. 12

ESTAT ESPANYOL · ES REGISTREN 325.000 PERSONES AFECTADES PEL 'CORRALITO' DE LES PARTICIPACIONS PREFERENTS

El frau de les entitats bancàries amenaça els estalvis de milers de persones

Bancs i caixes van col·locar productes borsaris d'alt risc a la gent gran sota l'aparença d'un dipòsit corrent. Amb la crisi, les participacions preferents han perdut fins a un 50% del seu valor

Marc Rude
redaccio@setmanaridirecta.info

Desenes de milers de persones no poden accedir als seus estalvis. Des de l'any 2009, les entitats bancàries de l'Estat espanyol van emetre en massa les anomenades *participacions preferents*, valors borsaris molt inestables i sense garantia, amb l'objectiu d'incrementar el capital propi. Per col·locar el producte, que oferia avantatges escassos, van recórrer a les xarxes de confiança teixides entre el personal de les sucursals i la clientela de tota la vida.

L'estratègia va ser convèncer la gent sense coneixements del sistema bancari, especialment persones grans, perquè diposites els seus modestos estalvis en unes inversions arriscades i complexes, pensades per a persones expertes, ocultant deliberadament la seva naturalesa.

La Unió Europea ha obligat la banca a desfer-se d'aquest producte, qualificat com a "actiu tòxic"

Amb la crisi econòmica, les participacions preferents, indirectament lligades a l'economia del totxo, han perdut fins a un 50% del seu valor. Els dictàmens de la Unió Europea han obligat la banca a

Una trentena de persones es van concentrar a les portes de l'oficina de La Caixa de Can Vidalet el dijous 2 de febrer

> Indignació popular

A ICEC-ADICAE ha engegat una campanya de comunicació per donar veu als milers de persones que s'hi han adreçat per trobar solucions. L'associació organitza assemblees informatives arreu de l'Estat i dinamitza les mobilitzacions de les víctimes de l'estafa. A Barcelona, el 19 de gener,

desfer-se d'aquest producte, qualificat com a "actiu tòxic", i després de la prohibició de comercialitzar-

mig miler de persones afectades, la majoria d'edat avançada, van tallar la Diagonal davant les torres de La Caixa per exigir una reparació. El dia 26, una vuitantena es van concentrar davant una sucursal de la mateixa entitat Can Vidalet, durant una protesta coordinada amb l'Assemblea local del 15-M. Quan el

lo entre petites estalviadores, les entitats financeres han lliurat una cursa per desempallegar-se'n. La

veinat, alertat per l'arribada de la policia, va sortir al balcó preguntant "que han robat a algú?", des de baix, van respondre: "Sí, han robat a molta gent!". L'objectiu és clar: "La devolució total dels estalvis estafats per la comercialització enganyosa, il·legal i il·legítima de les participacions preferents".

Caixa, que ostenta el rècord estatal amb 4.898 milions d'euros invertits en preferents, va anunciar, el

mes de desembre, la seva reconversió en altres productes financers, no gaire diferenciats dels originals, en un termini que es va acabar la setmana passada. La resta d'entitats han emprès iniciatives similars.

Quan les persones afectades volen retirar els seus estalvis, s'adonen que els tenen bloquejats i que els seus diners s'han perdut dins la metafísica incerta i incomprendible dels mercats de valors. Allò que els van vendre com un dipòsit, resulta ser un producte borsari de caràcter perpetu -si té beneficis, el banc et va donant interessos, però no et retorna la quantitat inicial-, subjecte a les oscil·lacions dels mercats, no garantit en cas que l'entitat faci fallida i sense cap mena de liquiditat, és a dir, que no és possible transformar-lo en efectiu.

Quan les persones afectades volen retirar els seus estalvis, s'adonen que els tenen bloquejats

Després que es multipliquessin les queixes, el frau es va destapar el novembre passat, quan l'Associació d'Usuaris de Bancs i Caixes (AICEC, ADICAE a nivell estatal) va denunciar 52 entitats bancàries, incloses totes les de gran volum, per

, així està el pati

ARXIU ALBERT GARCIA

La majoria d'afectades per aquesta mena de 'corralito' són persones grans

>>> Ve de la pàgina anterior

la comercialització indèguda de participacions preferents. AICEC afirma que "aquest producte tòxic està enverinant la vida de milers de ciutadans, la majoria gent gran, que havia posat els estalvis en aquests títols amb total desconeixement de les seves característiques". A l'Estat espanyol, un mínim de 325.000 persones tenen preferents i les famílies que s'agrupen a les plataformes d'afectades d'AICEC-ADICAE ja són 30.000.

Estratègia planificada

Tot i que ja van començar a circular a l'inici de la dècada passada, va ser a partir de 2009 que la venda de participacions preferents va adquirir un caràcter generalitzat i, des de llavors, la banca n'ha emès per valor de 12.000 milions d'euros. Els bancs i les caixes havien

d'ampliar el seu capital per encaixar la crisi i omplir el sot que va deixar l'explosió de la bombolla i van decidir fer-ho a costa de la seguretat dels estalvis de la clientela de base.

Les oficines van presentar les participacions preferents com un producte ideal i totalment segur

A través de les sucursals, les entitats van dur a terme una campanya comercial per col·locar preferents entre les clientes particulars, sense cap mena d'escrúpols a l'hora d'entabanar la gent gran

perquè diposités els estalvis de tota una vida en aquestes inversions. Aprofitant la proximitat i la coneixença generades per anys de relació comercial, les oficines van presentar-los les participacions preferents com un producte ideal, de rendibilitat garantida i totalment segur, amb disponibilitat dels diners en tot moment, que donaria més interès als seus estalvis. Les víctimes de l'engany, pensant-se que contractaven un servei similar a un dipòsit corrent, simplement van firmar, confiades, el paper que els van posar sobre la taula.

A l'hora de vendre productes financers complicats, la normativa exigeix que l'entitat passi un qüestionari a la persona que els demani per saber si està capacitada per gestionar la inversió. Les persones afectades afirmen que no van veure el document o que ja els arribava amb les respostes marcades.

> Què són les 'preferents'?

Les participacions preferents són *valors* o *inversions* de renda fixa, productes financers de gran complexitat que, a la pràctica, comporten convertir-se en accionista del banc, comprant el seu deute. És el que s'anomena *deute subordinat*. Les preferents es negocien a la borsa i s'exposen a pèrdues importants. Són valors a perpetuïtat, és a dir, que no tenen venciment; l'entitat retornarà la quantitat inicial quan ho desitgi, pagarà interessos només si té beneficis i és lliure de no fer-ho. Els diners invertits no estan coberts pel Fons de Garantia de Dipòsits, per tant, si el banc o caixa fa fallida, la persona ho perd tot. El seu principal inconvenient, però, és la falta de liquiditat. Per recuperar els diners, les preferents s'han de vendre als mercats borsaris al preu que se'n pagui, que avui dia és molt més baix que el seu valor nominal, la quantitat que es va invertir inicialment. La gent experta coincideix a dir que els riscos que comporten les preferents no en compensen els beneficis i, en tot cas, no són un producte destinat a persones sense coneixements en la matèria.

Així ho explica a la DIRECTA una filla d'afectades, Lidia Matilla: "En el cas dels meus pares, van falsificar el test es on deia que tenien coneixements del mercat borsari i això és impossible, ja que insisteixo que no saben llegir ni escriure".

legals, tenen característiques semblants. És llavors que molta gent s'adona que els seus estalvis estan bloquejats, no els poden retirar i, a la vegada, que la seva continuïtat depèn dels vaivens de l'economia especulativa.

Gat per llebre

Les denúncies s'acumulen a la Comissió del Mercat de Valors (CNMV), organisme estatal encarregat de la regulació del sector financer. Després d'anys de fer la vista grossa, el novembre passat, va prohibir a la banca l'emissió de

El col·lectiu d'advocats Ronda ha portat als tribunals un centenar de casos i demana la nul·litat d'aquests contractes fraudulents.

Cruz Clemente, un jubilat de 73 anys i veí de l'Hospitalet de Llobregat, havia acumulat un capital de 72.000 euros després de treballar durant dècades com a operari a diverses fàbriques i com a porter d'immoble. El 2009, quan va anar a actualitzar la llibreta a la sucursal del BBVA, el director, vell conegut i persona de confiança, li va assegurar que "tenia un producte molt adequat per als seus estalvis". Sense saber-ho, va contractar bons convertibles, que ja han perdut el 22% del seu valor. Òscar Serrano, advocat que representa les víctimes del frau, algunes de més de 90 anys, afirma que el pitjor ha estat adonar-se que havien subscrit una inversió a perpetuïtat: "Les persones grans volen un venciment per tenir disponibles els diners en cas de necessitat (...) el producte no era l'adequat i no és tal com van explicar que era a la gent, es va vendre de forma incorrecta".

El col·lectiu d'advocats Ronda demana la nul·litat d'aquests contractes fraudulents

més productes de renda fixa (bons, obligacions, participacions preferents). El seu president, Julio Segura, va admetre que s'havia produït "informació enganyosa, per no dir fraudulenta" en la seva comercialització. A partir de llavors, les entitats bancàries han buscat viat a corre-cuita les preferents per altres inversions que, tot i ser

> La Caixa va generar uns 5.000 milions d'euros en participacions preferents

La Caixa va generar gairebé 5.000 milions d'euros en preferents, a través de tres emissions: el 1999, el 2000 i el 2009. El 15 de desembre, el consell d'administració va donar com a termini el 31 de gener per dur a terme el bescanvi dels títols. Les participacions preferents de l'entitat es convertiran en deute subordinat a deu anys (70%) i en bons convertibles en accions de Caixa-Bank (30%). Les víctimes de l'engany no podran recuperar, doncs, el 70% dels seus estalvis fins d'aquí una dècada, a la vegada que el nou producte continua sense te-

nir garanties de cobrament i el seu valor dependrà dels mercats. Els bons es podran vendre d'aquí uns mesos, quan es converteixin en accions, però el seu valor també estarà determinat per la borsa i, probablement, serà inferior a l'inicial. La majoria de persones damnificades han acceptat el tracte a contracor, ja que mantenir les participacions encara comportava més riscos. Vendre-les suposaria perdre entre el 40 i el 50% dels diners.

Dolores C., una tarragonina de 92 anys, viu amb 200 euros mensuals de pensió i La Caixa li

Isidre Fainé és el president de CaixaBank

ha bloquejat 100.000 euros que havia estalviat durant 40 anys de vida laboral, a causa de les participacions que li van vendre fa dos anys, quan en tenia 90.

Albert A. és un veí de Manresa de 84 anys i no es pot costejar el seu ingrés en una residència perquè no pot accedir als 80.000 euros d'estalvis que té atrapatats a les preferents. "Sembla que tots els directors s'han comportat igual, que això obeeix a una estratègia dictada des de les altes esferes de La Caixa", afirmen les persones afectades i les seves famílies.

, així està el pati

SANT FELIU DE LLOBREGAT · AMB LA CRISI, EL NOMBRE DE FAMÍLIES QUE S'HA ADREÇAT ALS SEVEIS SOCIALS HA CRESCUT CADA ANY

Caure al pou de la manca de recursos

Allò que els poders econòmic i polític anomenen crisi econòmica i que està afectant greument la gent assalariada que depèn de la seva força de treball ha fet que el nombre de persones i famílies que acudeixen als serveis socials dels ajuntaments per sol·licitar ajuda hagi augmentat de manera substancial a partir dels anys 2008 i 2009. La DIRECTA s'ha fixat en la situació que es viu a una de les ciutats de l'àrea de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, que suma una mica més de 43.000 habitants. Es tracta d'una conjuntura social i econòmica que també es pot constatar a d'altres ciutats del cinturó barceloní.

Xavi Martí

redaccio@setmanaridirecta.info

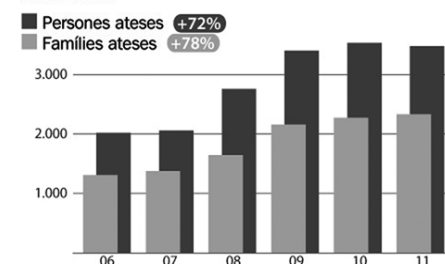
Sembla que ja ens hem acostumat a veure una imatge pels carrers de les nostres ciutats, la d'una persona que regira els contenidors per mirar de trobar menjar, metalls, electrodomèstics o qualsevol cosa que es pugui vendre per poder sobreviure, ja que la situació actual es resumeix així: atur massiu, desnonaments, tancament d'empreses, augment del preu dels productes, dels impostos i dels serveis i retallades socials... L'acció de regirar els contenidors, que abans de la crisi semblava reservada a poques persones i a perfils molt concrets (la gent que viu al carrer o que ha caigut al pou de l'exclusió social i laboral), ara s'ha generalitzat i cada cop més persones (gent gran, dones, nouvingudes...) s'han

"A partir de 2009, per primer cop, els ajuntaments han de destinar ajuts perquè les famílies puguin pagar les hipoteques"

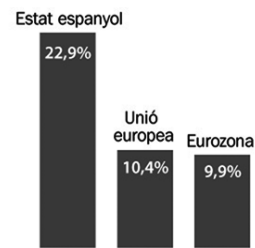
de buscar la vida d'aquesta manera. Amb l'arribada de la crisi, els serveis socials dels ajuntaments van veure com augmentava el nombre de persones que sol·licitaven ajuda. La responsable dels serveis socials de Sant Feliu, Carme Parent, diu que l'administració local "va notar l'impacte de la crisi el 2009", ja que les persones que mai no ho havien necessitat no van tenir "cap més alternativa que dirigir-se als serveis socials". Parent afirma: "A partir de 2009, moltes famílies, tot i les nostres ajudes, no van poder tirar endavant perquè no tenien

Una crisi que la paguen els de sempre

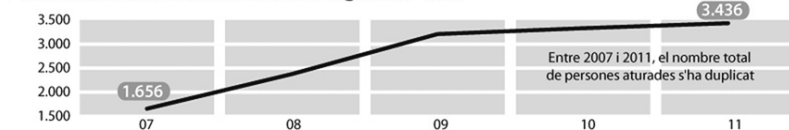
Progressió de la demanda de serveis socials a Sant Feliu de Llobregat 2006-2011

La taxa d'atur de l'Estat espanyol duplica la de la Unió Europea

Evolució de l'atur a Sant Feliu de Llobregat 2007-2011

Font: Generalitat de Catalunya, Serveis Socials de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat i Eurostat

LA DIRECTA

diners per pagar l'habitatge, els serveis bàsics o el menjar". En aquest sentit, la responsable d'aquest servei destaca que "a partir de 2009, 2010 i 2011, es detecta un augment de persones que es queden sense feina i ingressos i, per primer cop, els ajuntaments han de destinar ajuts perquè les famílies puguin pagar les hipoteques; abans, només s'entregaven ajudes per pagar el lloguer". Parent també denuncia: "Ara, l'aspiració ja no és llogar un pis, sinó llogar una habitació, on ha de viure una família sencera, amb totes les molèsties de convivència que això comporta". Les estadístiques de Sant Feliu pel que fa al tema de les persones i famílies ateses pels serveis socials

ens mostren una realitat que no és exclusiva d'aquesta ciutat del Baix Llobregat.

Un augment considerable en sis anys

Des de l'inici de la crisi, el nombre de persones i famílies que s'han adreçat als Serveis Socials de l'Ajuntament de Sant Feliu ha crescut de forma substancial cada any. El 2006, van atendre 2.019 persones; el 2007, 2.058; el 2008, 2.760; el 2009, 3.401; el 2010, 3.532, i el 2011, 3.477. En aquest sentit, cal destacar que, entre 2006 (abans de la crisi) i 2011, el nombre de persones que ha necessitat aquest servei ha augmentat un 72%. Pel que fa al nombre de famílies, el 2006

se'n van atendre 1.309; el 2007, 1.376; el 2008, 1.645; el 2009, 2.160; el 2010, 2.275, i el 2011, 2.332. En aquest darrer apartat, l'augment entre 2006 i 2011 és del 78%.

Els ajuts econòmics d'urgència social entregats a persones i/o famílies per fer front a diverses necessitats (aliments, lloguer d'habitatges, lloguer d'habitacions, hipoteca, subministraments de la llar, llibres de text, arranjaments d'habitatges, retorn voluntari al país d'origen, ajuts per l'autoocupació, activitats extraescolars, tractaments de salut i altres) van augmentar molt a partir de 2009. El 2008, els ajuts van arribar a 146 (amb un import atorgat de 33.435 euros), però el 2009 es van enfilir fins a 379 (127.345 eu-

ros). Durant el 2010, van arribar a 513 (143.903 euros) i, el 2011, a 365 (99.402 euros). Durant aquests anys, els conceptes als quals s'han destinat més diners són, per ordre, lloguer d'habitatges, lloguer d'habitacions i subministraments de la llar. Durant el 2011, però, els ajuts per pagar les hipoteques van arribar als 11.227 euros i a la quarta posició del rànquing, ja que el 2009 els ajuts van ser de 4.550 euros (un 47% d'increment).

Atenen més persones autòctones

Carme Parent vol trencar el tòpic que diu que les persones d'origen estranger reben totes les ajudes i afirma que "les xifres ho demostren". Els serveis socials van atendre 2.502 persones autòctones i 708 estrangeres el 2008. Durant els anys següents, la progressió és aquesta: el 2009, 2.610 autòctones i 791 estrangeres; el 2010, 2.819 i 713, i el 2011, 2.855 i 620. Això és així, segons Parent, perquè "hi ha molts estrangers que han marxat al seu país d'origen". Durant l'any passat, el nombre d'autòctones ateses va ser del 82%.

Sense pausa

La situació actual es podria explicar, en la majoria dels casos, per l'augment de l'atur, que, com a mínim, s'ha duplicat. En aquest sentit, Catalunya, segons dades de la Generalitat, va tancar el 2007 amb 265.789 persones sense feina. D'aquesta xifra, s'ha passat a les 423.232 de 2008, a les 561.761 de 2009 i a les 562.673 de 2010. Finalment, l'any passat es va tancar amb 614.244 persones aturades

La situació actual es podria explicar, en la majoria dels casos, per l'augment de l'atur, que, com a mínim, s'ha duplicat

(segons l'Enquesta de Població Activa de 2011, però, la xifra seria de 775.400 -amb una taxa d'atur del 20,5%). A l'Estat espanyol, es va tancar el 2011 amb un 22,9% d'atur, la taxa més alta de la Unió Europea (10,4%) i de la eurozona (9,9%). Les xifres negatives també apareixen al Baix Llobregat (ha passat de les 28.873 aturades de 2007 a les 66.359 de 2011) i a Sant Feliu, que ha viscut aquesta progressió de la desocupació: 1.656 (2007), 2.379 (2008), 3.210 (2009), 3.331 (2010) i 3.436 (2011). A Sant Feliu, en cinc anys, l'atur s'ha més que duplicat.

Amb la crisi econòmica, moltes més persones s'han trobat amb situacions difícils

, així està el pati

BARCELONA · EL PLA D'ENDERROC AMENAÇA MÉS DE 60 HABITATGES, MOLTS DELS QUALS AMB UN GRAN VALOR HISTÒRIC I ARQUITECTÒNIC

Sant Andreu de Palomar es revolta contra el pla urbanístic de l'Ajuntament de Barcelona

ALBERT GARCIA

Inés Martos Zaragoza, andalusa de 90 anys, ja fa 30 anys que viu al número 28 del carrer Jorba

Jesús Rodríguez
redaccio@setmanaridirecta.info

La sorpresa entre el veïnat de Sant Andreu de Palomar ha anat deixant pas, durant els últims dies, a la indignació i la mobilització. L'aparició de banderoles amb els lemes "Salvem el casc antic de Sant Andreu", "Sant Andreu no es toca" i "No a l'enderrocament", entre d'altres, als balcons, les façanes i els aparadors de les botigues és constant. Una part important del *cabreig* deriva del fet que la majoria de veïns i veïnes s'assabentessin dels futurs plans municipals d'enderroc de 60 habitatges i de l'afectació parcial a un centenar més a través de la premsa. "Ni tan sols han enviat cartes personalitzades a les persones afectades", explica un dels veïns que s'està organitzant a través de la plataforma improvisada els últims dies, Ivan Altimira. Acusen el regidor del districte de Sant Andreu, Raimond Blasi i Navarro (de 32 anys i antic directiu de l'empresa ROVASI), i les dues mans executores del projecte, el regidor d'Urbanisme, Antoni Vives i Tomàs, i l'ar-

quitecte en cap del consistori, Vicente Guallart, d'haver posat fil a l'agulla al pla de remodelació amb traïdoria i sense informació prèvia. Hi hem de sumar l'agreuïent que Blasi, tot i ser-ne el regidor, ni tan sols és veí de Sant Andreu, situació que reforça la idea expressada a la dita *de fora vingueren que de casa ens tragueren*. A la pràctica, l'ende-

El pla urbanístic ha estat aprovat per la majoria dels grups municipals del ple de Sant Andreu

rrroc de les cases afectades per ubicar uns "eixos cívics" que encara s'han de definir deixarà desenes de famílies sense habitatge, que seran recol·locades a edificis encara per determinar. A més, moltes de les finques afectades alberguen edificis amb un gran valor històric i arquitectònic.

Vot a favor de CiU, ERC i ICV-EUiA
El pla urbanístic (MPGM) va ser votat favorablement el 19 de desembre per la majoria dels grups municipals representats al ple del Districte de Sant Andreu (PSC, ERC i ICV-EUiA). El PSC i el PP es van abstenir, però van valorar positivament el projecte del nou regidor convergent. De les 300 cases que preveia enderrocar el PGM de l'any 1976, s'ha passat a una seixantena, però, un centenar més d'afectacions parcials esfondraran porcions d'una gran quantitat d'habitatges. Des del consistori, els enderrocs es justificaven amb l'argument que s'hi faran zones de vianants (*eixos cívics*). El regidor d'Urbanisme, Antoni Vives, ha argumentat la necessitat de fer passadissos viaris que intercomunicuin el carrer Concepció Arenal (nord) i el passeig de Torras i Bages (sud). Vicente Guallart, un dels artífexs de tot plegat, en una entrevista recent, feta després de prendre possessió en el càrrec d'arquitecte en cap de la ciutat de Barcelona, va explicar que "l'urbanisme als barris es farà pensant en la dinamització de l'economia i la creació de llocs de tre-

Els patis del tram final del carrer Pons i Gallarza també estan afectats pel pla

ball". La proposta d'esponjament de Sant Andreu de Palomar amb l'obertura de nous passejos que tallin de nord a sud l'antiga estructura tramada de petits carrers ja s'ha experimentat durant les últimes dècades a la Ribera o el Raval, amb el resultat d'una major permeabilitat del trànsit rodat i l'increment de l'activitat hotelera i de franquícies multinacionals. El comerç local n'ha quedat fortament ressentit.

Les mobilitzacions del poble

Amb la convicció que les intencions municipals s'aturaran des del *poble* -denominació que molts veïns i veïnes de Sant Andreu de Palomar encara usen per diferenciar-se i distanciar-se de la ciutat de Barcelona-, s'estan organitzant diverses activitats destinades a fer conèixer els detalls del projecte per incentivar la mobilització social. Un dels arguments de més pes que han posat sobre la taula és el cost global del projecte: 21 milions d'euros. En un dels seus escrits denuncien: "Al districte, hi tenim dues escoles en barracons -la Pegaso i la Maquinista-, dos ambula-

toris que han tancat les urgències a la nit -CAP Via Barcino i CAP Bon Pastor- i una conjuntura econòmica general amb retallades per tot arreu, té cap raó de ser aquesta despesa ara?". L'11 de febrer a les 12 del migdia l'AVV de Sant Andreu de Palomar ha convocat una concen-

El veïnat denuncia que el pla comportarà una despesa innecessària

tració a la plaça Orfila amb l'objectiu de recollir al·legacions i presentar-les durant el període d'exposició pública del pla urbanístic. La mobilització més gran es prepara pel 17 de març, amb una manifestació que es preveu multitudinària i amb la qual les entitats i persones convocants esperen fer reflexionar els impulsors d'aquest projecte que "posa en perill" el casc antic d'un dels municipis històrics ubicats entre el Besòs i el Llobregat.

ecofestes
Solucions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

, així està el pati

CATALUNYA · LA QUARTA CERIMÒNIA D'AQUEST CERTAMEN VA SER LA MÉS REIVINDICATIVA DE LES QUE S'HAN FET FINS ARA

Premis Gaudí: de bèsties, polítics i banquers o com la realitat supera la ficció

Manel Ros
expressions@setmanaridirecta.info

“Els Gaudí de Balagueró”. Aquesta és la frase que s'ha repetit més sovint aquests dies per qualificar la cerimònia dels quarts Premis Gaudí. Però el nom que escollo millor a aquesta cerimònia seria els Gaudí contra les retallades, els polítics i els banquers. Des del primer moment fins al darrer, els polítics que hi van ser presents, bàsicament Artur Mas com a president de la Generalitat i Ferran Mascarell com a conseller de Cultura, van haver d'aguantar directament bromes i referències dirigides contra ells i la seva política de retallades. La mofa contra la classe política va començar sense contemplacions. L'actor Xavi Mira, copresentador de la gala juntament amb l'actriu Alba Florejachs, aprofitant la presència del cavall que s'estimba a la primera escena de *Pa Negre*, va comparar sense contemplacions

El copresentador de la gala compara els polítics amb els animals: “Avui dia, la gent té un concepte més bo dels animals que dels polítics”

els polítics amb els animals: “Avui dia, la gent té un concepte més bo dels animals que dels polítics”. La frase va generar rialles i aplaudiments. Seguidament, ho va voler comprovar *in situ* fent una prova. “Aplaudiu qui us caigui millor,

Algunes de les persones premiades van criticar la classe política, que era asseguda a la platea

entre el cavall o Ferran Mascarell”, va dir. La claca eixordadora a favor del cavall va mostrar la clara derrota del conseller, que s'ho mirava tot amb cara de pocs amics.

La cerimònia va continuar amb la mateixa tònica i, una darrere l'altra, les crítiques anaven passant de seient a seient. Aquest cop va ser cap a Artur Mas. Xavi Mira, seguint el guió que va marcar per a l'ocasió l'Acadèmia Catalana de Cinema amb Joel Joan al capda-

vant, va deixar anar: “Ho has fet molt bé, tu!”, referint-se a Artur Mas, “ho ha retallat tot, ja no queden ni quiròfans”.

La crítica no es va quedar només en les retallades, va anar més enllà i va culpar la classe política i els banquers de la manca de diners i de la corrupció. En un número musical interpretat entre Xavi Mira i Alba Florejachs, i davant la mirada atònica d'Artur Mas i la resta de polítics, es va cantar: “Polí-

tics i banquers s'han quedat els diners”, “on deuen ser? A l'estranger”... i es va fer al·lusió als casos de corrupció més famosos com els d'Iñaki Urdangarin, Millet o Macià Alavedra.

Però les crítiques no van anar només contra els dirigents convergents. En presència de l'excalcalde de Barcelona, Jordi Hereu, Mireia Ros, una de les directores de *Barcelona*, abans que el temps ho esborri, guanyador del Gaudí al millor

documental, va fer una defensa encesa d'una ciutat per totes les persones i no només per les esculadores i les empreses i va acusar directament els polítics responsables de la deriva que ha pres la ciutat aquests darrers anys. Per finalitzar, el director Pere Portabella, que va rebre el Gaudí d'honor, va tancar la cerimònia més reivindicativa que es recorda amb una defensa apassionada de la unió entre política i art, recordant Jordi Dauder -que va rebre el mateix premi l'any passat- i el seu llegat de lluita contra les injustícies.

Al final de la gala, els polítics van abandonar el teatre amb un somriure forçat i cara de circumstàncies i, fins hi tot, Ferran Mascarell va preguntar a Joel Joan -sorpès davant el fet que el conseller no sabés encaixar certes bromes- per què pretenia fer-lo infeliç.

Potser el que s'haurien de preguntar Mascarell i Mas és per què ells fan infelices tantes persones amb les seves retallades. Però ja se sap, la realitat -la que ha de viure molta gent afectada per les retallades- moltes vegades supera la ficció. I això, senyor conseller, diria el cavall, ja no és cap broma.

> El que s'amaga sota l'estora vermella

Moltes vegades, els focus del cinema ens enlluernen i no ens deixen veure que, darrere de cada pel·lícula o de cada sèrie que mirem, hi ha treballadors -tècnics audiovisuals, com se les coneix en el sector- sense les quals seria impossible que el cinema ni tan sols existís. Però, això que sovint s'oblida o directament es desconeix es recordarà gràcies a les paraules de Lluís Omar, que, a l'hora de recollir el premi a millor actor secundari per *Eva*, va recordar que els tècnics audiovisuals van haver d'aguan-

tar temperatures sota zero mentre es feia la pel·lícula. O també pel fet que Jordi Rossinyol, en recollir el seu premi al millor so per *Mientras duermes*, lluís la xapa del Sindicat de Tècnics Audiovisuais i Cinematogràfics de l'Estat Espanyol (TACEE), el sindicat del sector. Precisament, *Eva*, una de les guanyadores de la nit, produïda per la productora Escándalo -lligada fins fa poc a l'ESCAC-, es va fer amb molts meritoris -qualcom semblant als becaris-, que feien la feina de professionals, però cobrant com a aprendents. Joel Joan va recordar,

al seu discurs durant la gala, que la indústria necessita professionals qualificades. Però la pregunta és: aquestes professionals qualificades tenen unes condicions de feina qualificades? Segons denuncia el sindicat TACEE, en molts casos no. Algunes de les productores que van sortir triomfants dels Premis Gaudí, incorren -segons aquest sindicat- en moltes il·legalitats, com per exemple les jornades laborals il·legals de dotze o fins i tot quinze hores al dia o d'entre 55 a 70 hores setmanals. Segons el sindicat, a l'Estat espanyol, cada any

es produeixen onze pel·lícules “gratuitament”. Com? Amb més d'1,5 milions d'hores extres anuals impagades, que representen 30 milions d'euros anuals que les professionals tècniques deixen de cobrar i que van directament a les butxaques dels amos de les productores. Unes hores que, si es repartissin, suposarien la creació de més de 700 llocs de treball cada any.

I és que, sota l'estora vermella del cinema, hi ha molta més brutícia amagada de la que ens mostren les pantalles. I l'estora dels Premis Gaudí no és una excepció. M.R.

, així està el pati

ESPLUGUES DE LLOB. · LA POLICIA ATRIBUEIX DELICTES A ALGUNES PERSONES PEL SOL FET DE PARTICIPAR EN ACCIONS DE PROTESTA

La fiscalia demana 27 anys de presó per nou activistes contraris al pla Caufec

Oriol Matadepera
redaccio@setmanaridirecta.info

Vint-i-set anys de presó, 300 dies de detenció domiciliària o carcerària (o una suma de 9.940 euros) i 5.670 euros d'indemnització és el total que demana la fiscalia contra nou veïns d'Esplugues de Llobregat oposats al projecte urbanístic del pla Caufec. Les imputacions comportarien ingress directe a presó per a cinc d'ells i es basen en les acusacions de la policia local i la catalana per la participació en dos mobilitzacions al municipi baixllobregatí: una manifestació de protesta per l'inici de les obres del projecte i l'ocupació de l'ajuntament per denunciar l'ingrés a presó d'un veí arran d'una altra acció contra el mateix pla. En ambdues accions, la policia

Els acusats afirmen que han fet un ús legítim de la desobediència civil

no va detenir ni identificar ningú, però va responsabilitzar de diversos delictes determinades persones conegudes per la seva participació en accions i mobilitzacions per explicar i denunciar l'especulació urbanística a la serra de Collserola. Les manifestants de l'octubre de 2007 van patir les càrregues

Acció l'any 2007 a una de les màquines que executaven les obres del pla Caufec

dels antiadisturbis dels Mossos d'Esquadra i van envair els terrenys on s'iniciava una fase de les obres del pla Caufec. La fiscalia ha demanat que se celebri el judici contra sis persones pels delictes d'atemptat a l'autoritat i desordres públics i la falta de desobediència a l'autoritat. Els fets del mes de març de 2009 van succeir a l'Ajuntament d'Esplugues, quan la policia local va intentar impedir que un centenar de persones accedis-

sin al ple municipal on es debatia una moció política sobre l'ingrés a presó d'un veí per la negativa a pagar una multa de 60 euros fruit d'una altra acció contra el pla Caufec. La fiscalia també demana judici contra vuit persones (cinc d'elles repeteixen) i les acusa dels delictes d'atemptat a l'autoritat i desordres públics i de la falta de lesions.

Encara no hi ha data per cap d'aquests judicis. Mentrestant, els

acusats afirmen que han fet un ús legítim de la desobediència civil i que sempre han actuat a cara descoberta i sense amagar les seves idees.

La plataforma de coordinació de les associacions veïnals contra el projecte urbanístic denuncia que "tant als Mossos d'Esquadra com a la Guàrdia Urbana, no els ha costat atribuir-los uns fets falsos, exagerats i distorsionats, ja que els acusats formen part d'un movi-

ment públic i, la majoria d'elles, són persones implicades en la vida associativa d'Esplugues".

El 9 de febrer, convoquen una assemblea informativa per comunicar a la població la situació judicial actual i per proposar una campanya de suport als encausats per defensar la muntanya d'Esplugues de Llobregat.

El 9 de febrer, hi ha una assemblea per informar sobre la situació judicial i proposar una campanya de suport

El pla Caufec, aturat

Més de 70 persones han acumulat prop de 250 acusacions per faltes i delictes per haver participat en diferents accions amb l'objectiu d'aturar el projecte urbanístic a través de la mobilització al carrer, als jutjats i als plens municipals. Avui dia, el projecte està aturat gràcies a la coordinació d'associacions veïnals i diversos col·lectius d'Esplugues de Llobregat i d'arreu de Catalunya que s'hi oposen des de 1991. La informació d'aquest projecte i les repercussions penals es pot trobar a www.noalplacaufec.info.

> Violència reincident: del pla Caufec a la plaça de Catalunya

David Bordas, el sotsinspector que coordina les actuacions de la Brigada Mòbil sobre el terreny ha estat imputat judicialment arran de les càrregues contra el moviment del 15-M del 27 de maig de 2011 a la plaça de Catalunya de Barcelona. Durant la seva declaració davant del jutge Josep Maria Miquel, Bordas va assenyalar Jordi Arasa com un altre dels comandaments que va participar de les càrregues. Arasa és el sotsinspector de l'ARRO de la regió policial de Barcelona i moltes de les denúncies per lesions que van presentar les víctimes de les càrregues l'assenyalen com a autor directe de les acarnissades agressions amb porra a diverses parts sensibles del cos. Segons ha pogut saber aquest setmanari, ara fa tres anys, Arasa va ser cessat de les seves responsabilitats a l'A-

RRO Baix Llobregat -i traslladat a Barcelona- per les desavinences amb els caps jeràrquics arran d'algunes actuacions amb extralimitacions de violència contra manifestants contràries al pla Caufec.

La BRIMO i les ARRO

Els grups antiadisturbis de la policia catalana s'apleguen dins de dues grans àrees que sumen prop d'un miler d'agents. La Brigada Mòbil (BRIMO) és, probablement, la més coneguda de les unitats, que, amb més de 400 efectius, es desplaça arreu del territori català des de la seva seu central a l'edifici Egara de Sabadell. Les persones que els integren, que a dia d'avui es distribueixen en vuit subunitats de set furgonetes cadascuna, majoritàriament opten per ingressar a les files d'aquesta especiali-

J. Arasa durant dues protestes: pla Caufec (esquerra) i plaça Catalunya (27-M)

tat policial cridades per l'incendi d'uns ingressos mensuals molt superiors a la mitjana de la resta de la plantilla, gràcies, en gran part, a la gran quantitat d'hores extra que fan. En temps de crisi, la feina per aquestes unitats, en comptes de disminuir, augmenta de manera exponencial. Les ger-

manes petites de la BRIMO són les ARRO (Àrea de Reforç dels Recursos Operatius), nou subunitats adscrites a cadascuna de les regions policials: Girona, Pirineu Occidental, Central, Ponent, Metropolitana Nord, Barcelona, Metropolitana Sud, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre. Es tracta de pe-

tits grups d'antiadisturbis -una cinquantena d'agents de mitjana- que treballen específicament en un territori, tot i que, en ocasions especials, es poden traslladar fins a Barcelona per sumar-se a un gran dispositiu. El 27 de maig (càrregues a la plaça de Catalunya) i el 15 de juny (fets del Parlament) de 2011 són dues de les dates que resten a la memòria de tothom on la BRIMO i les ARRO -vingudes d'arreu del país- van treballar de braçet. Per diferenciar-les, només cal fixar-se en alguns detalls: els vehicles de la BRIMO són furgonetes Mercedes-Benz, les agents duen punts de colors al casc i l'uniforme és d'un blau molt fosc; l'ARRO es mou amb vehicles Ford Trànsit, tenen numeracions al casc i l'uniforme té un rectangle vermell a l'alçada del pit i de l'espatlla. JESÚS RODRÍGUEZ

La privatització de la violència i la moral

El president dels Estats Units, Barack Obama, va rebre les últimes tropes nord-americanes procedents de l'Iraq esmentant que era més difícil posar fi a una guerra que començar-la. Probablement per aquesta raó, la guerra continua a l'Iraq. Mentre el país s'ofega entre la corrupció i la violència etnoreligiosa, centenars d'empreses militars i de seguretat privada continuen al país controlant els centres estratègics de l'ocupació. L'informe *Privatització de la guerra, violència i empreses militars i de seguretat privada*, impulsat per Nova (<http://nova.cat>), revela el procés de privatització de la guerra a l'Iraq i la implicació dels nostres governs en aquest negoci. En repassem els aspectes principals, de la mà del codirector de l'Institut per la Noviolència Activa de Nova i coordinador de la investigació.

Felip Daza Sierra
afons@setmanaridirecta.info

El primer, el tenim ben a prop: és Pedro Morenés, el nou ministre de Defensa del govern de Mariano Rajoy. Es tracta d'una persona que acumula una llarga trajectòria a la vida política. Durant el govern d'Aznar, va exercir de secretari d'Estat de Defensa (1996 i 2000), càrrec des del qual va liderar el procés de professionalització i modernització de les forces armades. I, durant dos anys més, va continuar com a secretari d'Estat de Seguretat al Ministeri d'Interior.

- *Com a secretari de Defensa dels EUA, Dick Cheney va afavorir la privatització de la guerra; després, se'n va beneficiar com a alt càrrec de Halliburton*

-

Finances, armes i política:
Pedro Morenés

D'acord amb l'Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), l'Estat espanyol se situa en la posició vuitena del rànquing mundial d'exportacions d'armament: durant l'any 2010, les seves exportacions van ascendir a 1.128 milions d'euros (www.sipri.org/googlemaps/at_top_20_exp_map.html). La seguretat és i serà, en el futur, un negoci molt lucratiu, que es consolida a través de l'aliança entre el poder financer, militar i polític. Per contextualitzar aquesta afirmació, vegem-ne dos exemples.

Però Pedro Morenés és, sobretot, un home de negocis, ja que ha dedicat la major part de la seva vida a la indústria privada, concretament, al sector naval i, després, al sector de la indústria militar i de seguretat. L'any 2005, es va incorporar com a conseller a l'empresa Instalaza SA, que es dedica, entre altres coses, a produir bombes de dispersió. Aquesta companyia va entrar en fallida el desembre de 2008, quan l'Estat espanyol va signar un tractat internacional que prohibia l'ús d'aquestes bombes per la destrucció indiscriminada que ocasionaven. Malgrat aquesta

Quaderns d'Illacrua 93

MIRALLS

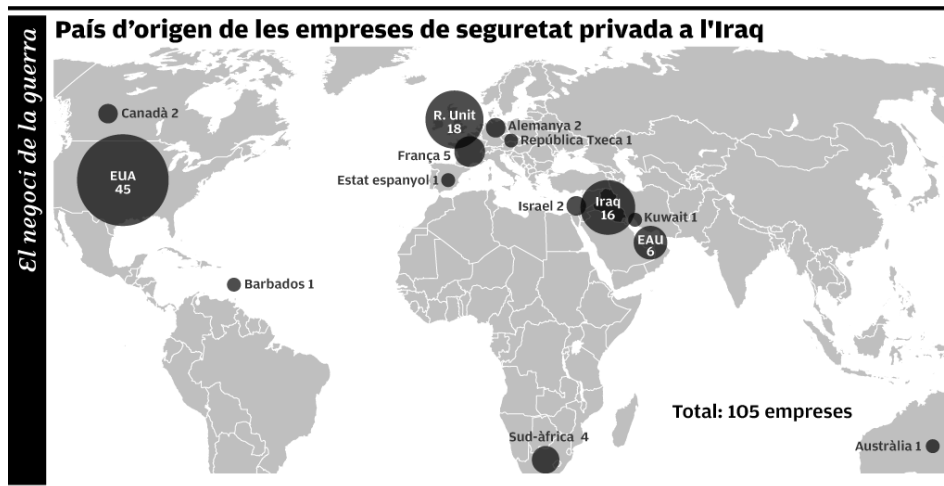
Quatre objectors dels anys 70

"Nosaltres vam ser els indignats del 71"

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS
Implementar l'Artteràpia
al procés terapèutic
pàg. 6 i 7

DIRECTA 260
8 de febrer de 2012

prohibició, les bombes de dispersió d'Instalaza van ser utilitzades pel coronel Gaddafi contra la població líbia l'estiu passat, segons assegura el diari *The New York Times* ("Qaddafi Troops Fire Cluster Bombs Into Civilian Areas", 16 d'abril de 2011). Pedro Morenés ha continuat a Instalaza de manera ininterrompuda durant tot aquest període i, finalment, ha renunciat al seu càrrec un mes abans del seu nou nomenament com a ministre de Defensa espanyol.

Per altra banda, Morenés mai no s'ha desvinculat de la política. Durant l'última legislatura del govern de Zapatero, va aconsellar puntualment la ministra Chacón en matèria de Defensa, entre altres coses, per permetre que els pesquers de tonyina espanyols anessin acompanyats de personal de seguretat privada. Aquests consells van donar el seu fruit quan, l'any passat, el govern espanyol va aprovar una llei que permetia que els vaixells espanyols anessin acompanyats d'empreses militars i de seguretat privades (PMSC, segons el seu acrònim en anglès). Així mateix, aquesta llei autoritzava l'ús d'armament pesat (classificat com a armament de guerra), com ara míssils, granades, armes automàtiques i altres tipus de bombes, sota el control d'aquestes mateixes PMSC i del Ministeri de Defensa.

Per últim, el darrer any, Pedro Morenés s'ha convertit, casualment, en el director de la filial espanyola de l'empresa europea de míssils MDBA i, des de l'octubre de 2011, també en president de l'empresa Seguribérica, encarregada de donar seguretat als vaixells que pesquen davant de les costes de Somàlia.

Dick Cheney: crear guerres

El segon exemple, encara més escandalós, és el de Dick Cheney. El 1989, Bush pare el va nomenar secretari de Defensa dels Estats Units. Durant aquest mandat, el Pentàgon va enca-

regar un informe a l'empresa Halliburton per valorar la viabilitat de la possibilitat que empreses militars i de seguretat privades donessin serveis de suport logístic a les tropes americanes desplegades a zones en conflicte arreu del món. L'informe no només va ser favorable a la contractació d'aquests serveis privats, sinó que Halliburton va signar un contracte de cinc anys amb el Cos d'Enginyers de l'Exèrcit dels EUA. Després d'aquest període, Dick Cheney va ser contractat per ocupar alts càrrecs a Halliburton fins l'any 2000.

Tot i ser el país on s'ha privatitzat més la seguretat, l'Iraq és un dels llocs més perillosos del món

Però, com a bon emprenedor, Cheney no en tenia prou d'aprofitar-se dels conflictes violents existents, sinó que va anar més enllà i en va crear de nous. Així, va contribuir a la creació del Project for the New American Century (PNAC), un *think tank* d'extrema dreta que defensava la necessitat de derrocar el tirà Saddam Hussein. En el seu llibre *No pienses en un elefante: lenguaje y debate político*, l'expert en lingüística cognitiva i llenguatge polític George Lakoff ho anomena "metafores que maten". És a dir, crear un discurs polític per justificar la guerra contra el règim de Saddam, guerra que teòricament no havia d'afectar la població iraquiana, tot i que, en realitat, durant els primers dos dies del conflicte, els EUA van llançar 3.000 bombes sobre el país.

Després dels atemptats contra les torres bessones de Nova York del setembre de 2001 i en un context polític favorable a neutralitzar amenaces exteriors, Cheney, ja com a vicepresident

dels EUA amb Bush fill al capdavant del país, va tenir l'oportunitat de fer realitat un dels seus projectes bèl·lics més importants: la invasió de l'Iraq. La resta de la història ja la coneixem (o creiem que la coneixem).

Un negoci molt rendible

La intervenció armada a l'Iraq ha donat lloc a una situació paradoxal: tot i ser el país on s'ha privatitzat més la seguretat, es tracta d'un dels llocs més perillosos del món. Gràcies als informes i influències de Cheney, centenars d'empreses militars i de seguretat privades es van començar a establir al país. En principi, només havien de fer funcions de logística, d'acompanyament i suport a les forces aliades, però han participat en accions bèl·liques amb un ús de la força desproporcionat.

La privatització de la guerra és el resultat de la combinació de tres factors fonamentals. En primer lloc, la fi de la guerra freda va provocar l'acumulament d'un gran estoc armamentístic i una reducció del comerç d'armes. Així mateix, va deixar sense feina milers d'expertes militars i de seguretat. En segon lloc, el neoliberalisme de finals dels anys 70 va propiciar l'inici d'una sèrie de processos privatitzadors del sector públic sense precedents. I, finalment, s'ha produït una reconversió de l'empresa armamentística: s'ha passat d'un sector centrat principalment en el comerç d'armes al foment dels serveis de les PMSC i a la tecnologia militar. Aquesta estratègia pretenia mantenir la despesa militar dels governs i altres agents per evitar una caiguda en la recessió.

Després d'algunes dècades, l'estudi de cas de l'Iraq demostra que aquest sector està augmentant els seus beneficis de manera exponencial. Els guanys anuals de les principals PMSC –obviament nord-americanes– radicades en aquest país són esgarrifosos. Així, l'em-

presa CACI va obtenir, durant l'últim any, 3.150 milions de dòlars; L-3 Communications, 15.600 milions de dòlars, i KBR, 10.100 milions (totes les xifres han estat obtingudes de les webs de les pròpies companyies).

Un negoci massa ocult

Davant d'aquestes xifres, no queda lloc per a les qüestions morals. Les PMSC són empreses que tenen com a únic objectiu lucrar-se en el sector en què treballen, que és el mercat de la guerra i la violència. En aquest marc, es poden demanar responsabilitats a aquestes companyies des del punt de vista del dret mercantil. Però el fenomen de la privatització està en alça i aprofita qualsevol oportunitat per escapar-se de l'escrutini públic.

Una de les empreses més veteranes del sector és Dyncorp International. El 2003, va entrar a formar part de la companyia CSC, la qual cosa la va convertir en una de les PMSC més grans, amb 83.000 persones empleades, desplegades a 90 països i amb un benefici de 16.200 milions de dòlars durant el 2010. Aquest mateix any, CSC va donar el control de Dyncorp al fons de capital Cerberus Capital Management. D'aquesta manera, ja no hi ha un responsable visible, sinó que l'empresa és controlada per inversors de capitals, fet que complica el seguiment dels seus negocis.

Desmantellar l'Estat de dret

Encara resulta més sorprenent constatar que les clientes d'aquestes empreses són de perfils molt diferents: des del propi govern iraquí, ambaixades i organitzacions humanitàries, fins a l'empresariat del petroli que arriba al país. La gran majoria de contractes, no obstant això, se signen amb el Departament d'Estat dels EUA i amb altres governs. Per tant, són les contribuents nord-americanes i europees les que paguen les xifres desorbitades que

Des de 2005, Blackwater ha estat responsable de més de 195 casos de violació dels drets humans a l'Iraq

Entre 2005 i 2008, els EUA van promulgar un seguit de normes jurídiques que donaven impunitat a les empreses de seguretat privades i als seus soldats a l'Iraq

guanyen aquestes empreses. Però l'impacte de les PMSC encara és més alt que el que expressen les xifres econòmiques: s'està produint un procés –pagat per la ciutadania– de desmantellament de l'Estat de dret i del dret internacional, ja que els nostres governs estan externalitzant funcions inherents a l'Estat, com és l'ús de la força. D'aquesta manera, l'Estat ja no té la legitimitat d'usar la força, sinó que aquesta ha passat a l'empresa privada. Aquesta pràctica comporta que s'evadeixin responsabilitats polítiques i jurídiques en certs aspectes, com ara la mort de soldats (que sempre ha implicat una reflexió i un debat en l'opinió pública). Tothom recorda el debat polític que es va generar arran de les fotografies dels soldats nord-americans morts que tornaven al seu país en taüts, però ningú no coneix la nacionalitat dels mercenaris que moren en el conflicte o que escapen del país després d'haver estat implicats en un episodi de vulneració dels drets humans.

Violència, abusos i impunitat

Probablement, el cas amb més repercussió als mitjans i que va obrir el debat públic sobre les empreses militars i de seguretat privada va ser la matança de Blackwater a Bagdad, el 16 de setembre de 2007. Aquell dia, un comboi d'aquesta companyia es va aturar a la plaça Nisour de la capital iraquiana i, des dels mateixos vehicles, els seus integrants van llançar granades i van disparar amb armes automàtiques perquè "es van sentir en perill". Com es va saber poc després, no existia cap amenaça, però l'incident va deixar disset persones –totes elles civils– mortes, entre les quals hi havia un nen de nou anys, a més d'altres desenes de persones ferides. Els responsables de la massacre mai no han estat jutjats. L'única recompensa per a les víctimes van ser els 100.000 dòlars rebuts per cada família que havia perdut una familiar, així com els 30.000 dòlars amb què van ser subornades les persones ferides a canvi de no denunciar l'episodi. Posteriorment, Blackwater Worldwide ha canviat de nom en diverses ocasions (XE Services, US Training, Academi) per evitar la pressió de l'opinió pública dels Estats Units, que és el país d'origen de l'empresa. No obstant això, la companyia ha continuat operant a l'Iraq. Des de l'any 2005, Blackwater ha estat responsable de més de 195 inci-

dents contra els drets humans al país. Des de l'inici de la guerra de l'Iraq, les violacions de drets humans comeses per les PMSC han estat constants. De les 105 empreses analitzades a l'informe de Nova, s'han identificat almenys 49 atacs –clarament documentats– que atempten contra els drets humans. Aquests incidents es divideixen en tres categories: casos arbitraris de detenció i tortura, com els ocorreguts a la presó d'Abu Ghraib; casos d'ús excessiu i injustificat de la força contra persones civils, i violacions de drets socials i laborals del propi personal d'aquestes empreses.

La majoria d'aquests casos de violació de drets humans es van produir entre el 2005 i el 2008, període, justament, en què els Estats Units van establir unes normes jurídiques que dotaven d'impunitat les PMSC i els seus soldats. Dels quinze casos legals analitzats per l'estudi de Nova en què estan implicades aquestes multinacionals, la gran majoria no estan resolts, no són favorables a les víctimes o han estat desestimats, fet que remarca la gran impunitat de les activitats de les PMSC.

Un tauró que es mossega la seva pròpia cua

Tots els esforços i diners públics que han invertit els governs dels Estats Units i d'Europa per garantir la seguretat i la reconstrucció de l'Iraq a través d'empreses militars i de seguretat han tingut, curiosament, l'efecte contrari. Setmanes després de la recent retirada de les tropes nord-americanes del país, una cadena d'atemptats contra la població civil han despertat els pitjors fantasmes de la violència sectària. L'ocupació combinada de militars i grups de mercenaris no ha fet altra cosa que dividir encara més les comunitats ètniques, religioses i lingüístiques iraquianes i ha creat un país debilitat, corrupte i que es debat entre l'escissió territorial i la guerra civil. Una situació, doncs, que confirma l'impacte negatiu de les PMSC en el procés de pau i de democratització a l'Iraq.

De fet, la inseguretat i els conflictes a escala global beneficien aquelles empreses que es lucren amb la guerra. L'anàlisi del cas de l'Iraq –així com el de l'Afganistan– demostra que les companyies militars i de seguretat privada s'alimenten de i alimenten el conflicte. Expressat gràficament, podríem dir que es tracta d'un tauró que es mos-

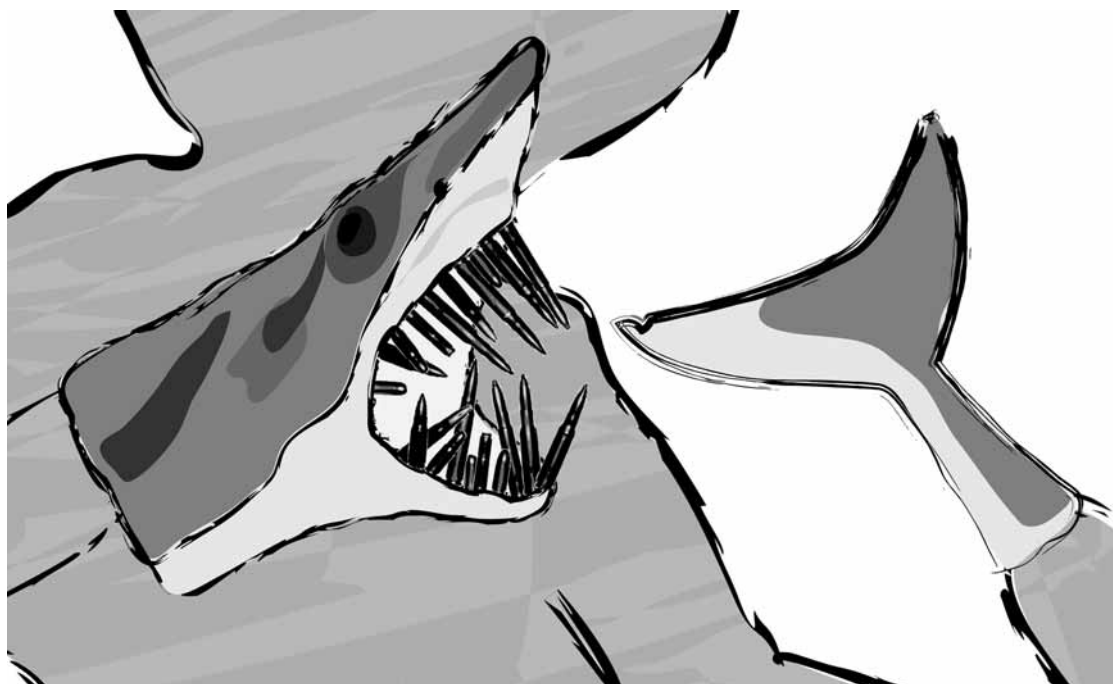
sega la seva pròpia cua, imatge que reflecteix perfectament el cercle viciós de les PMSC. A més, es tracta d'un tauró que mossega el país d'implantació d'aquestes empreses –de gran capacitat destructiva–, en aquest cas, l'Iraq.

La mossegada o algun cop de cua del tauró, però, també podrien afectar-nos a nosaltres, ja que els nostres països són part del problema. Sense anar més lluny, la decisió d'armar els vaixells pesquers espanyols amb personal de PMSC i armament pesat ha comportat un efecte acció-reacció dels grups de pirates somalis. Per una banda, perquè també han adquirit armament pesat, com ara granades, míssils i armes automàtiques. Per l'altra, perquè han desenvolupat noves estratègies, com el segrest.

El segrest de les dues cooperants espanyoles de Metges Sense Fronteres, Blanca Thibaut i Montserrat Serra, l'octubre de l'any 2011 per part de pirates de terra a la frontera de Somàlia amb Kenya, és un exemple clar d'aquest fenomen.

Seria convenient preguntar-nos on serà la propera mossegada.

IL·LUSTRACIÓ:
Pere Tubert

Pepe Beúnza, Rafa Rodrigo, Joan Guzmán i Jordi Agulló

“Hem de ser insubmisos a un sistema social que és profundament injust”

Tots quatre es van negar a fer el servei militar obligatori als anys 70. Pepe Beúnza va ser condemnat a quinze mesos de presó i divuit a un batalló de càstig al Sàhara Occidental. Rafa Rodrigo va passar un any i mig a diversos centres penitenciaris. Joan Guzmán va abandonar la mili a mitja instrucció i va patir més de dos anys de presó. Jordi Agulló, després de dos anys, tres mesos i tres dies empresonat, va viure clandestinament a Barcelona fins el 1976. Eren objectors de consciència i van arribar a ser més d'un milió a l'Estat espanyol. Oposant-se a fer qualsevol servei obligatori, militar o no, més de 40.000 joves es van arribar a declarar insubmisos. L'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) ha decidit concedir el primer premi Constructors de pau al col·lectiu d'objectors i insubmisos. El dia 29 de febrer, Núria de Gispert, presidenta del Parlament, lliura el premi a Pepe Beúnza, que assegura que hi aniran a dir el que pensen. Segons Jordi Agulló: “La part de la societat civil és qui ens ha donat el premi. Els polítics s'apunten al carro i, si algú ha de tenir alguna contradicció, són ells”.

Gemma García
miralls@setmanaridirecta.info

Pepe Beúnza va ser el primer objector de consciència per raons ideològiques a l'Estat espanyol, però hi havia altres casos a Europa. Quins eren els vostres referents?

Pepe Beúnza (PB): La meua objecció no s'entén si no parlem de França, de la comunitat de l'Arca, fundada per Lanza del Vasto, on apreng sobre objecció i no-violència. Tampoc sense els desertors a la guerra d'Algèria, una gent extraordinàriament potent i valenta. Hi va haver un moviment no-violent molt fort contra la guerra d'Algèria. També hi havia objectors suïssos, que encara anaven a la presó, belgues i holandesos. M'havien explicat i donat eines perquè, quan em declarés objector, no caigués al buit. S'havien compromès a donar-me suport.

Rafa Rodrigo (RR): A través d'un mitjà, vaig saber que Pepe havia estat empresonat. Jo era en una caserna, com a sergent d'infanteria, i em va fer reflexionar molt. Vaig començar a enviar-li cartes a la presó i a donar-li ànims. Aleshores, va haver-hi una reacció del comandament militar. Primer, un avís, després, un consell de guerra i em van degradar. Quan em van tornar a cridar a fer la mili com a soldat, m'hi vaig negar. El contacte amb Pepe va ser suficient per fer-me reflexionar a fons. Va canviar la meua vida. Vaig traçar com a objectiu el rebuig al servei militar.

Jordi Agulló (JA): A Alcoi, des del moviment obrer, intentava aplicar les teories de la no-violència, que havia llegit de Gandhi i Martin Luther King, a la lluita obrera contra el sistema i per emancipar la classe treballadora. La mili em va arribar com una sotragada, perquè el que estava aprenent era

a ser no-violent. La Joventut Obrera Catòlica (JOC) i el meu ambient em deien que estava boig. Els de la Joventut Socialista em deien que havia d'aprendre del servei militar. Dos mesos abans d'entrar, el març del 71, vam contactar amb el grup que donava suport al Pepe i ho vam coordinar. A Alcoi, es va crear un grup dels Amics de la JOC. Les Joventuts Socialistes no en van voler saber res, malgrat que ho van reivindicar després a un diari de la ciutat de Perpinyà.

–
“És vergonyós el fet que, amb la quarta part de les despeses en armament, podríem resoldre els problemes bàsics de tota la humanitat: habitatge, menjar, salut, aigua... Que comencin les retallades militars, és el primer que hauríem de fer”

Joan Guzmán (JG): Jo vivia militant a l'Església catòlica, a les comunitats de base. Vaig anar a la mili a Cartagena i, allà, un amic em va dir que havia fet un parèntesi a la seva vida amb el servei militar, però em va confessar que a la vida no es podien fer parèntesis. Allò em va fer reflexionar. Em vaig negar a continuar. Intentava ser un bon cristià i era allà, fent exercicis de tir per aprendre a ser un bon soldat, una contradicció molt gran. Mai no havia sentit parlar de l'ob-

jectió de consciència ni de Gandhi, només de l'Evangelí. Quan vaig entrar a la presó, a les cel·les d'incomunicats, el Jordi va obrir la porta amb una poma i em va dir: sóc objector de consciència perquè m'he negat a fer la mili. Aleshores vaig dir: ostones, jo també ho sóc!

Durant el franquisme, hi va haver una forta militarització ideològica i, alhora, des de l'esquerra, hi havia uns referents de la lluita armada molt forts. Quina acceptació té la vostra decisió?

JA: Els militants d'esquerra que eren a la presó i partidaris de la lluita armada tenien una actitud paternalista cap a nosaltres, encara que tàcticament s'utilitzaven mitjans no violents, com les vagues, les manifestacions, la propaganda clandestina. De manera romàntica, es creia en la lluita armada. Pensaven: pobres xiquets, que innocents que són...

PB: Hi havia de tot perquè era l'època del Che Guevara, del prestigi de la lluita armada, però també de la guerra de Vietnam, dels desertors, de Luther King... L'esquerra creia que calia anar a la mili per aprendre. A la universitat, havia estat implicat al Sindicat Democràtic, m'havien detingut i vaig estar a la presó de Jaén amb presos polítics. Va ser una universitat. Hi havia respecte, però ideològicament discutíem. Encara vaig sortir-ne més convençut. Per la dreta, era una maniobra comunista, soviètica...

RR: En plena guerra freda, érem crítics com Orwell. Hi havia dos blocs, però els dos apostaven per la carrera d'armament. Creïem que no havíem d'entrar a l'OTAN i que calia un desarmament.

Agulló ma

PB: Hi havia una gran mitificació de l'Exèrcit Roig i de l'Exèrcit Popular xinès. Fins i tot discutíem perquè deien que hi havia bombes atòmiques bones, les russes i les xineses, que defensaven el poble i bombes dolentes, les americanes, perquè defensaven l'imperialisme.

JG: L'Església catòlica, als anys 70, cohabitava amb l'exèrcit, hi havia capellans castrens. Les comunitats de base eren més crítiques, però, tot i així, la visió que tenien, sobretot l'oficial, era molt tancada. L'Església té un cert plantejament de mirar cap a una altra banda...

L'objectiu immediat era acabar amb el servei militar obligatori, però, com a antimilitaristes, per quina societat lluitàveu?

PB: No hi havia un projecte polític cohesionat, a França començava a haver-n'hi, però hi havia intuïcions. Crèiem que la riquesa havia d'estar repartida i que les armes havien de desaparèixer. Ja començàvem a dir allò de "*Gastos militares para gastos sociales*". Pensàvem que la societat havia d'estar al servei de les persones i no del benefici. Gandhi parlava molt del treball manual i nosaltres donàvem importància al treball agrícola, defensàvem els productes de proximitat, consumir el que produïeu. Volem que s'eliminés la despesa militar, buscàvem el desarmament i crèiem que era important entrenar la gent en les tècniques de defensa popular no-violenta. L'objectiu de consciència era un pas cap al desarmament.

"Lamentablement, ara, l'exèrcit ha guanyat cert prestigi. Voldria recordar que les conquestes no són per sempre"

RR: Des de la meua formació cristiana, havíem cregut realment en la pau, en la col·laboració i en la cooperació. Però trobem que hi ha uns exèrcits que, en lloc de col·laborar, assimilen tots els recursos i confronten. Si realment volem solucionar els problemes de la humanitat, s'ha de llevar allò que ens enfronta, les guerres. Era utòpic i és utòpic, però n'estem convençuts.

PB: Ara diuen que s'ha de retallar, doncs que retallin el que gastem en armament. És vergonyós el fet que, amb la quarta part de les despeses en armament, podríem resoldre els problemes bàsics de tota la humanitat: habitatge, menjar, salut, aigua... Que comencin les retallades militars, és la primera despesa inútil que hauríem d'eliminar.

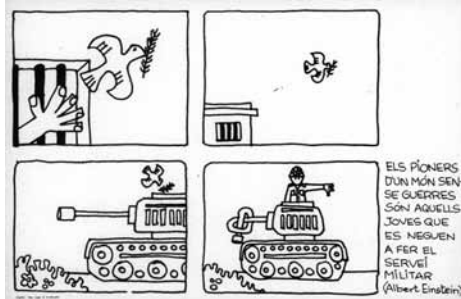
L'acceptació de la repressió enfortia la denúncia?

PB: Un general era molt fort, però era un home com tots nosaltres, la seva força era la nostra obediència. Si animàvem la gent a desobeir, perdia el poder. No cal matar-lo, no cal insultar-lo, només cal no obeir-lo. La gent obeïa perquè tenia por de les conseqüències. Quan la gent va estar disposada a anar a la presó, vam agafar una força extraordinària. Érem més forts que l'Estat i la dictadura. A partir d'aquí, es va estendre. Ho vam veure durant els anys 90 amb els insumisos: 300 insumisos a la presó. Quan la gent perd la por, anima la gent a perdre la por. Les presons ja no són tan poderoses i l'exèrcit i el tirà tampoc. Fem servir la presó com un vehicle de publicitat i propaganda.

RR: No teníem vergonya de fer-nos presents als mitjans i transcendia. Era acció al carrer.

JA: També es va produir una degradació enorme de l'exèrcit espanyol, que era molt feixista, un desprestigi enorme. Hi havia molts suïcidis a l'exèrcit.

PB: Des de la mili, feien tantes besties que ens ajudaven molt en les nostres campanyes.

Tot i així, les conseqüències eren dures. Com us preparàveu?

RR: Als serveis civils com el de Can Serra, hi havia objectors i gent que s'hi aprovava per preparar-se un poquet i fer vida en comunitat. Només a València, hi havia tres serveis civils: al barri del Crist, a Benimàmet i a la Malva-Rosa.

JA: De totes maneres, van prohibir les tortures, els càstigs físics a l'exèrcit, l'any 70.

PB: Vaig començar a parlar amb gent que havia passat per la presó. Més tard, amb la insumissió, sí que es feien cursos per entrar a la presó, però, en aquella època, era més difícil. Feia ioga per poder controlar els nervis i la respiració i per mantenir el cos en forma. Feia treballs manuals, artesanía, tocava la flauta. Un dia a la setmana, feia un dejuni per si havia de fer vaga de fam. I em vaig fer un reconeixement psiquiàtric, perquè a l'activista Gonzalo Arias, que havia sortit dues vegades demanant eleccions lliures a l'Estat, l'havien tancat al manicomi. Jo pensava: si em porten al manicomi, almenys poder dir que vaig entrar-hi bé, perquè no sabia com en sortiria. També volia saber si, en una situació molt dura, podria resistir. El que era important era el grup de suport, a València, a Barcelona, a Madrid... Donava sentit a l'acció, no era només una acció individual, sinó també política.

L'any 2001 es va acabar la mili obligatòria, tot i que es preveia que acabés el 2012. L'Estat estava desbordat?

PB: Hi ha molt factors, però s'ha de dir que temien que no hi hagués ningú i van haver d'avançar el final. Van fer-ho a corre-cuita, no estaven preparats per al servei militar voluntari. Va ser mèrit dels insumisos.

JA: Es van veure desbordats. Lamentablement, ara, l'exèrcit ha guanyat cert prestigi. Voldria recordar a la joventut que les conquestes no són per sempre. La història té avanços i retrocessos. A Grècia, per exemple, hi ha 300.000 persones fent la mili cada any...

PB: Els objectors són perseguits...

JA: I a Turquia, la militarització és tan forta que les pròpies famílies destermen els objectors o els agredeixen. La joventut que s'ha alliberat de la mili ha de pensar que no ha estat gratuït i que no és per sempre.

Postal de suport a objectors empresonats (1976)

Arxiu Pepe
Beúna

L'estratègia per prestigiar l'exèrcit ha estat la seva humanització?

PB: No existeixen guerres humanitàries ni campanyes humanitàries. L'exèrcit sempre s'ha disfressat de bones raons. Un nen que vingui al món té quinze condemnes a mort, que és el que toca a cada persona del total d'armament atòmic que tenim acumulat. Quan el que hauria de tenir és dret a menjar, a un habitatge, a la salut, a la cultura, a l'amor, a una família... L'exèrcit genera molts beneficis i hi ha l'ex-cusa dels llocs de treball. Però qualsevol inversió que es faci en qualsevol sector que no sigui l'armamentístic, segons Leontief, un Premi Nobel d'Economia, crea una vegada i mitja, dos o tres més que el dedicat a armament.

JG: L'exèrcit existeix per mantenir l'*statu quo*. Sempre ha estat així i la majoria vivim en la por: de perdre la feina, de quedar-te sol, de la crisi... són maniobres del poder per mantenir la situació. Però hi ha moments, com el cas de l'objectiu, en què algunes persones concretes es rebel·len a pesar de l'amenaça. Jo pensava que passaria, com a mínim, deu anys a la presó. Si m'haguessin dit que m'afusellarien, estava tan convençut que m'ho hagués jugat tot. Si hi hagueren moltes persones en un moment donat, perdérem la por i fórem disposats a desobeir... La consciència està com adornada o xantatgejada per la por.

Des del moviment del 15-M es va cridar: "Hem perdut la por". Què us semblen les estratègies no violentes del moviment del 15-M i, en concret, de la resistència als desnonaments?

PB: El 15-M va ser un miracle, que la policia carregués d'una forma tan brutal i la gent aguantés d'aquella manera va ser eficàcia extraordinària. Tothom té dret a un habitatge digne. La gent que fa resistència no-violenta o ocupa no només tenen dret a fer-ho, sinó l'obligació. L'obligació de tenir un habitatge digne. Si hi ha habitatges buits... Hem passat d'una dictadura franquista a la dictadura financera internacional i hem de continuar sent objectors insumisos a un sistema social que és profundament injust i que provoca la infelicitat de la gent.

JA: S'hauria de fer un dia general de presa i ocupació de tots els habitatges buits, organitzat des de la societat civil, el 15-M, les associacions de veïns. Multiplicar l'efecte. Hi ha les bases per a una gran conquesta, hi ha una gran riquesa que es perd perquè no s'ajunta. Aquí resideix el gran repte.

RR: El 15-M fins i tot ha replantejat la pròpia transició. Jo crec que nosaltres vam ser els indignats del 71.

Protesta en favor d'objectors d'Itàlia, l'Estat espanyol i Portugal celebrada al Vaticà (Roma)

l'any 1971

Arxiu Pepe
Beúna

ARTTERÀPIA: un motor per a la llibertat personal

Dins de la psicoteràpia, hi ha moltes facetes rehabilitadores, però poques vegades es contempla la capacitat creativa i transformadora que han de tenir. Una d'aquestes disciplines és l'artteràpia, reconeguda per la capacitat d'acompanyar la persona a resoldre el seu malestar i desenvolupar les seves capacitats mitjançant processos de creació basats en els llenguatges artístics. Una funció que, a més d'oferir-se en centres hospitalaris, té la potencialitat d'estendre's a terrenys on no arriben la resta de disciplines. Malgrat haver conquerit aquesta dimensió social, però, l'artteràpia està lluny de normalitzar-se entre els equips d'atenció social, escolars o mèdics del nostre país. Professionals i entitats socials malden perquè, com succeeix en altres racons del planeta, sigui implementada en tot procés terapèutic.

Àlex Romaguera

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

Generar les condicions perquè la persona trobi la manera d'alleugerir una malaltia a través d'explorar les seves capacitats creatives mitjançant l'ús dels llenguatges artístics. L'artteràpia dona aquesta oportunitat i ho fa proporcionant un ambient idoni perquè la persona, amb el suport dels diferents llenguatges artístics, alliberi la seva molèstia física o psíquica. És, doncs, un mitjà al servei del individu, que, amb l'ajuda de l'artterapeuta, té la possibilitat de representar els seus problemes amb l'objectiu de superar-los. Així ho expliquen les especialistes, per qui l'artteràpia no se centra pas en abordar els símptomes, sinó en la mateixa persona

La persona genera les seves creacions i representa tant les seves dificultats com els projectes que es planteja per resoldre-les

i, alhora, és aplicable a tots i cadascun dels espais on la persona viu, creix, col·labora o du a terme les seves activitats. I això equival tant a les consultes mèdiques com als entorns comunitaris, raó per la qual s'aplica a persones afectades per fibromiàlgia, càncer o trastorns com als bulímia o l'anorèxia, però també a la gent migrada, a la vellesa, a la petita infància, a les víctimes d'assetjament escolar o de violència de gènere i a les que pateixen drogodependència.

Aquesta dimensió tan àmplia de l'artteràpia, inicialment reservada pels trastorns mentals, va venir de la mà d'Adrian Hill, que durant la Segona Guerra Mundial va estar ingressat en un hospital a causa d'una tuberculosi. Quan va comprovar que pintant s'alleujaven els seus símptomes, va convidar altres malalts a practicar-ho i van obtenir els mateixos resultats satisfactoris. Llavors, el centre el va contractar i es va erigir en el primer artterapeuta a qui se li reconeixia aquesta condició.

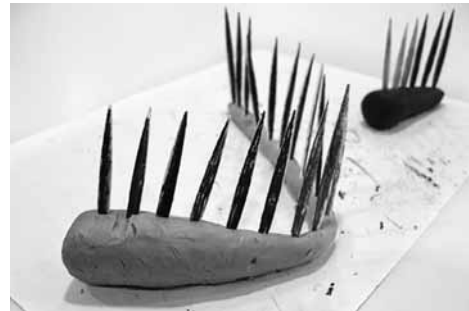
Allò va permetre que l'artteràpia s'anés desenvolupant, primer amb el descobriment de l'inconscient que van fer Sigmund Freud i Carl Gustav Jung i, més tard, amb la seva institucionalització al I Congrés Mundial de Psiquiatria, celebrat a París l'any 1950.

Després, va venir el naixement de l'Associació Italiana de Psicopatologia de l'Expressió i, als Estats Units d'Amèrica, de l'American Art Therapy Association, fins que es va desplegar en altres col·lectius i àmbits de relació social.

Llenguatges diversos

Els experts defineixen l'artteràpia com la disciplina que utilitza tots els dispositius de les arts per tractar individus amb dificultats físiques o mentals. A través d'un "abordatge psicoterapèutic", l'artterapeuta crea les condicions perquè el subjecte desenvolupi les seves potencialitats. Unes capacitats que –segons diuen– sempre existeixen, però que solen estar adormides. En desvetllar-les, la persona genera el seu procés creatiu, que, independentment de la perícia, li pot proporcionar eines per poder afrontar els conflictes que li planteja la vida.

Aquest abordatge terapèutic es planteja sempre en dues direccions.

Producció artística feta durant una sessió terapèutica

L'artterapeuta fa propostes amb diferents tècniques i materials

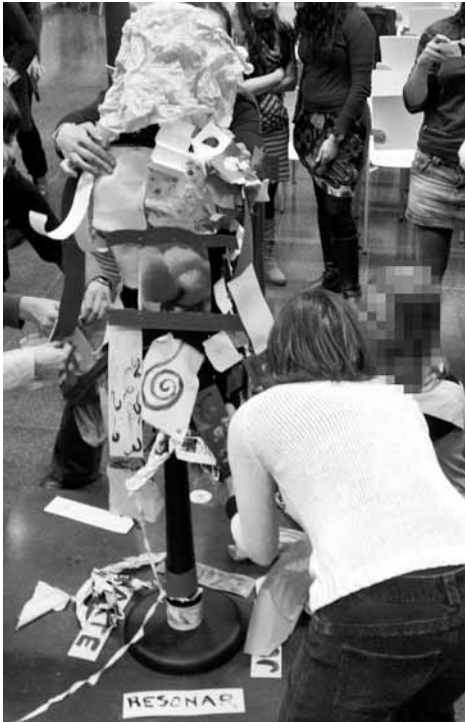
D'una banda, amb la creació d'obres dins del procés creatiu i, per l'altra, mitjançant el diàleg pacient-terapeuta, un vincle determinant de cara a aconseguir l'objectiu de "desenvolupar per transformar". El vehicle reparador, doncs, són els llenguatges artístics escol·lits, però també la terapeuta, que, lluny d'interpretar, actua com a acompanyant durant tot l'itinerari.

Segui en sessions individuals o bé en petits grups, l'artteràpia segueix sempre un esquema metodològic molt definit, que es basa principalment en la teoria de l'artteràpia, la psicoteràpia analítica de grups, les psicoteràpies dinàmiques i la teoria de l'art contemporani. D'acord amb aquest marc de referència, l'artterapeuta proposa tècniques tan variades com la pintura,

l'escultura o el dibuix i també les variats de música o de moviments corporals existents, als quals darrerament s'ha afegit el vídeo, la fotografia i altres tecnologies de la comunicació. Noves semàntiques que faciliten l'acció alliberadora en contextos i subjectes molt diversos.

Recursos pendents

Malauradament, però, l'artteràpia encara no s'ha normalitzat. Mentre que als Estats Units i a la Gran Bretanya està integrada al sistema de salut amb un estatut propi i, a l'Estat francès, a Suïssa i a Alemanya té una gran difusió, als Països Catalans no té l'extensió desitjada, ja que, a diferència de metges o psicòlogues, les artterapeutes solen actuar de forma puntual.

Taller formatiu en artteràpia a la Universitat de Girona

La disciplina s'utilitza amb adolescents que viuen determinats conflictes

Per les professionals, el problema no rau en la manca de reconeixement social, sinó en la falta de partides presupostàries per integrar aquesta figura en els equips tècnics. Així ho palesen el Grup de Recerca i Formació en Artteràpia (Grefart) i altres entitats catalanes integrades a la Federació Espanyola d'Associacions Professionals d'Artteràpia (FEAPA), des de la qual es treballa perquè l'artteràpia i les artterapeutes degudament formades siguin reconegudes com a membres de ple dret dins els equips professionals en els camps de la salut, l'educació i la intervenció social i comunitària. Per assolir aquest objectiu, avui dia, les artterapeutes es formen amb currículums de màster universitari molt exigents. "És una eina interessant pels infants, que a través d'una experiència creativa poden plasmar els seus mons interiors de manera lúdica i no amenaçadora, i també per l'adolescència, que pot treure el malestar, els dubtes i els conflictes amb la família i les persones que l'envolten", diuen les expertes.

Entitats catalanes treballen perquè la disciplina s'integri en el camp de la salut, l'educació i la intervenció social

Fer possible la inclusió dins els equips esmentats abans és el repte principal d'aquesta eina que estimula l'individu a alliberar i a canalitzar els seus problemes o frustracions. Amb aquesta voluntat, l'artteràpia continua fent camí i converteix la creació artística en un motor per a l'alliberament i el canvi personal.

PARLEM AMB MIQUEL IZUEL, PRESIDENT DEL GRUP DE RECERCA I FORMACIÓ EN ARTTERÀPIA (GREFART), DE LA FEDERACIÓ ESPANYOLA D'ASSOCIACIONS PROFESSIONALS D'ARTTERÀPIA (FEAPA) I DIRECTOR DEL MÀSTER INTEGRATIU EN ARTTERÀPIA DE LA UDG (WWW.GREFART.ES)

“Un full en blanc i un carbonet tenen una potencialitat extraordinària”

Manel Lladó

En què es fixa l'artterapeuta a l'hora de treballar?

Té en compte la persona, les dificultats del pacient i la voluntat de superar-les, però també les seves potencialitats. D'aquí que treballem la part positiva, les seves capacitats. Quan aquestes es troben, les dificultats es dilueixen i es transformen.

La gestió d'aquestes situacions passa per un diàleg previ amb la persona?

Se la rep sense jutjar res, sense diagnosticar. Escoltem la seva demanda i l'ajudem a reconèixer les seves capacitats perquè sigui ella mateixa qui construeixi el seu canvi.

Pot ser que desenvolupi les seves habilitats sense resoldre el seu problema?

L'artteràpia no és el paradigma per resoldre-ho tot, però sí que és un mètode eficaç que ajuda a desenvolupar projectes vitals. Ara bé, hi ha casos sorprenents, com el d'un psicoanalista diagnosticat de càncer que, veient el fracàs del tractament amb quimioteràpia, es va abocar a l'escriptura. Li donaven un mes de vida i, en el seu projecte d'escriptura, va viure deu anys, fet que demostra la virtut d'ajudar la persona perquè les seves capacitats li permetin sostenir situacions crítiques d'una manera creativa. Serà com un motor per poder superar problemes i desenvolupar-se. L'artteràpia ho pot facilitar. I és que, per exemple, en un full en blanc i un carbonet, hi poden haver tant els diferents mons que ens habiten com els que podem crear per habitar-los.

Pot desvetllar l'interior de la persona?

Una de les tasques de l'artterapeuta és reobrir el símptoma sense entrar-

hi de cara, per no fer-lo créixer, per no augmentar les resistències. Podem pensar que cal incidir davant d'una acció repetitiva perquè hi ha un bloqueig i el pacient necessita sortir-ne. A vegades, cal fer-ho, però la repetició acompanyada per l'artterapeuta també pot indicar-nos que està generant les condicions pel canvi. La clau és oferir-li l'ambient idoni perquè gestii la creació amb la qual pugui superar el seu malestar.

A vegades, s'ha d'introduir el conflicte per motivar les respostes?

La intervenció mai no pot ser intrusiva ni catàrtica, perquè cadascú ha de fer el seu propi itinerari. Es pot assajar amb la persona sobre com reconduir la creació, però sense condicionar-la. Seria alterar el seu

procés, que, al capdavant, és l'important.

En quin moment es pot considerar que el procés és satisfactori?

Ho ha de dir la pròpia persona. Estem acostumats a mesurar els tractaments en paràmetres quantitius com, per exemple, el dolor, tot i que és una percepció subjectiva. Nosaltres podem acompanyar la persona ajudant a generar les condicions adients que facilitin el procés creatiu i transformador i és la persona qui l'ha de recórrer. Hi insisteixo: si aconseguim facilitar la creació d'aquest motor autònom que suposen les capacitats creatives per afrontar els seus problemes i desenvolupar els seus projectes vitals, haurem complert el nostre objectiu.

Metafísica de l'Empordà

TEXT I FOTOGRAFIA: **Andrés Aznar**

- Però, què collons significa això?

El Guàrdia Municipal que apurava un quinto al Bar se m'acosta. M'ha mirat amb altivesa abans, quan he entrat a comprar tabac, i ara també ho fa. Em deu considerar alguna mena de turista despistat.

- Però, què collons és això? Li pregunto quan se m'atura al costat.

- Res, un Ajuntament preocupat per cap on miren els vilatans. Em respon, tot ufà per l'enginy que acaba de mostrar.

- I no és absurd posar-hi tanques, al camp? Replico, intentant posar-me a l'alçada.

- No és una tanca, és un recordatori.

- De què?

- Del Relat...

- Ahhh Ítaca?

- No, no és Ítaca, són les Medes, però, pel cas, ja s'hi val. Si mirem cap enrere, pot ser un paradís perdut. Una illa llunyana impossible d'abastar, terra presonera en les aigües del record. Si mirem cap al futur, pot ser la utopia, el destí final.

El miro atònit

- Un horitzó, en qualsevol cas –continua–, ja sigui pels que enyoren o pels que miren cap endavant... El punt on rellisca la mirada. I, entremig, el famós Viatge on es perden les naus.

, observatori dels mitjans

observatorimitjans@setmanaridirecta.info

ANÀLISI

Fred i neu: servei públic a l'espectacle

Augment de l'atur a Catalunya durant el mes de gener: un minut i 29 segons. Aquest és el temps de què va gaudir la notícia al *Telenotícies Migdia* de TV3 el 2 de febrer. Abans, però, vam poder gaudir, amb profusió de detalls, de 26 minuts sobre quelcom excepcional: a Catalunya, a l'hivern, hi fa fred. A voltes, hi neva i tot. L'anècdota seria això, anècdota, si no fos perquè costa de creure que algú amb un criteri periodístic assenyat faci aquesta distribució del temps. No descobrirem la sopa d'all si afirmem que distreure l'atenció és una anestèsia eficaç per calmar respostes davant els problemes socials. És això, doncs, l'únic que pretenen? I és que també costa de creure que, amb noticiaris d'en-

treteniment, els més de 600.000 aturats que hi ha a Catalunya somriuguin al futur.

El desprestigi i la davallada de la qualitat de TV3 i la resta de mitjans públics són el primer pas per

TV3 dedica 26 minuts a quelcom excepcional: a Catalunya, a l'hivern, hi fa fred

justificar més retallades i un (quasi) desmantellament i una privatització que afavoreixi els grups mediàtics afins a CiU. Ni tan sols la nineta dels ulls de l'ex-

president Pujol se salva del programa de privatització i de destrucció de drets socials i de serveis públics, que ha trobat l'excusa perfecta en la crisi. Les audiències, però, sembla que no em donen la raó: els telenotícies de

TV3 van arrasar en la gaella del 2 de febrer. L'espectacle ven -i molt. Potser és això el que fa que el patís de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals sigui més suculent encara. XAVIER MONGE

PREMSA

Vaga indefinida a 'La Mañana'

Després de no cobrar les últimes sis nòmines, han optat per dir prou. Des del dilluns 6 de febrer, bona part de la plantilla del diari *La Mañana* es troba en vaga indefinida amb l'objectiu de salvar la seva situació econòmica i fer un acte de dignificació professional. L'edició impresa, però, no s'aturarà, ja que la combinació d'empreses del Grup Dalmat Multimedia (al qual pertany *La Mañana SA*) fa que el personal es trobi en situacions diferents i que no tot compti amb un comitè d'empresa, fet que han denunciat algunes de les manifestants, ja que impedeix -juntament amb algunes pràctiques estranyes- que les treballadores es puguin afegir a la vaga. En tot cas, la situació ha arribat al límit després del fracàs de les negociacions prèvies. Hi va haver un acte de conciliació entre treballadores i directiva davant el Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, però, segons les treballadores, "des de la Generalitat, no van oferir cap tipus de solució a la plantilla i es van limitar a afirmar que la vaga era il·legal". Temps abans, a més, es va rebutjar un ERO, però el mes de desembre es van acomiadar deu persones. Els problemes econòmics van començar l'any 2008 (tot i que la gestió del mitjà és objecte de crítiques des d'abans), però la situació actual resulta insostenible per a les més de 70 persones afectades, ja que no se'ls paguen els sous ni se les acomiada. Per tant, no poden cobrar l'atur i la indemnització ni poden marxar de l'empresa de forma voluntària, amb les pèrdues econòmiques que això suposa. Asseguren que la directiva no les vol acomiadar ni dóna opcions al diàleg. REDACCIÓ

PREMSA I TELEVISIÓ

La monarquia compta amb el silenci de 'La Vanguardia' i TV3

Sembla que la immunitat mediàtica que envoltava la monarquia espanyola des de la transició s'ha trencat, però encara queden murs infranquejables... i no cal anar a Madrid. Al contrari, recentment, el setmanari *Der Spiegel* va difondre la desclassificació d'uns documents per part del Ministeri alemany d'Exteriors que vinculaven el cap de l'Estat espanyol amb el cop d'estat del 23-F de l'any 1981. La notícia va córrer com la pólvora, però no va ser publicada, per exemple, al rotatiu *La Vanguardia*. En aquesta mateixa línia, tot i les reclamacions constants aparegudes a les xarxes socials, TV3 continua sense fer públic un documental elaborat des de fa dos anys. Es titula *Monarquia o república* i el van dirigir

Montse Armengou i Ricard Belis. En un primer moment, la directora de TV3, Mònica Terribas, va considerar que calia "un enfocament diferent" i va suspendre'n l'emissió per "ampliar, encara més, el rigor del treball". Ara, tot apunta que ja està enllestit de nou, però tampoc té data per sortir a la llum. De fet, durant la darrera comissió de control de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) del Parlament, el diputat del PP Santi Rodríguez va demanar continuar amb la paratització pel "dany" que podria causar a la monarquia. Altres fonts, com el digital Directe, van més enllà i asseguren que el mateix rei va demanar al president Mas que no s'emetés el reportatge. Sigui com sigui, continua el silenci. REDACCIÓ

FREQUÈNCIES LLIBRES

Ràdio Bronka 104.5FM (també 96.6FM de 00h. a 14h.) Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org | Ràdio Línea IV (només web) Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica 96.6FM Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos 90.1FM Terrassa www.canangladajove.terrassa.net | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org | Ràdio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Radio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Radio Mistelera 100.8FM Dènia - La Xara www.lamistelera.org

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv> Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la gaella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al CANAL 37 DE LA TDT. Resintonitza la teva tele per trobar-nos! CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 22h. L'Entrevista
DIMARTS: 22h. Docu...mental&Gènere
DIMECRES: 21:30h. Programa d'Horitzo TV

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de Latele
DIVENDRES: 21h. Programa de l'aigua

DISSABTE: 21h. La Xerrada
DIUMENGE: 23h. Zientzia i Zpiritu.

agro-cultura
La revista de la producció ecològica i l'agroecologia

Amb informació tècnica i actual
Compromesa amb el nostre sector
Arrelada en el territori

La publicació que t'ajuda
en la teua pràctica
professional

subscriu-te a
l'agricultura
ecològica

L'Era. Espai de Recursos Agroecològics - Tel. 93 878 70 35 - info@agro-cultura.org - www.agro-cultura.org

subscriu-te a
L'ACCENT
laaccent@accent.info

El Periòdic dels Països Catalans

Diagonal

lobby transgènico en el Gobierno 2P

LAS SUSCRIPCIONES HACEN POSIBLE ESTE PROYECTO

SUSCRIBETE DESDE 25€

disco

100

, roda el món

internacional@setmanaridirecta.info

L'EQUADOR · LA SOCIETAT CIVIL I EL TERCER SECTOR ESPANYOL I EQUATORIÀ DEMANEN LA REVOCACIÓ DE L'AJUDA

La cooperació espanyola finança un projecte de Repsol amb 150.000 euros

Oriol Andrés
Barcelona

Repsol va obtenir uns beneficis nets de 1.901 milions d'euros durant els nou primers mesos de 2011. La petrolera, a més, és una de les empreses d'origen espanyol que acumula més denúncies per violacions dels drets humans i danys ecològics i socials. Tanmateix, això no ha estat motiu suficient perquè l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional al Desenvolupament (AECID) considerés inapropiat atorgar una subvenció de 149.932 euros a la fundació Repsol per dur a terme un projecte de cooperació. La resolució positiva de l'AECID ha generat un moviment de rebuig molt important entre les ONG, els moviments socials i la societat civil, tant de l'Amèrica del Sud com de l'Estat espanyol, que han exigint explicacions sobre la subvenció i en demanen la revocació.

A l'Equador, Repsol opera el Bloque 16

El pla està focalitzat en una regió de l'Amazònia equatoriana, on han pujat les malalties relacionades amb l'activitat petrolera

El projecte, finançat a través del capítol de suport empresarial de la Convocatòria Oberta i Permanent (CAP) 2011, està focalitzat en una regió de la part nord de l'Amazònia equatoriana, on Repsol-YPF té jaciments importants. El seu objectiu, segons explica la companyia, és la "millora del teixit econòmic i una redistribució més bona dels guanys que se'n derivin".

L'àrea esmentada es coneix com a Bloc 16. Repsol hi té presència des de l'any 2000, quan es va quedar amb la concessió després d'absorbir la companyia estatal argentina YPF. El bloc 16 es troba en territori ancestral waorani i, a més d'aquesta comunitat, les operacions extractives han afectat la població quítxua i part del Parc Nacional Yasuni.

Segons denunciava un extens informe de l'organització Acció Ecològica de 2008, Repsol gaudeix d'una sobirania *de facto* sobre el

Bloc 16 que impedeix qualsevol tipus de supervisió per part de la societat civil. Gràcies a acords preferents amb el govern equatorià, del qual també va obtenir avantatges importants en matèria impositiva, Repsol controla l'entrada i la sortida de persones a la regió.

Tot i així, la darrera dècada, la societat civil ha denunciat un augment de les malalties relacionades amb l'activitat petrolera a la zona, danys hídrics i ambientals i diversos abocaments. Aquesta sobirania també es trasllada a l'àmbit social i econòmic. Per exemple, Repsol administra l'educació i la sanitat dins l'àrea, fet que contribueix a un procés d'aculturització i de pèrdua d'autonomia i identitat per part dels pobles afectats. La posada en pràctica d'aquest projecte tan polèmic aniria en la direcció de generar "noves dependències cap a Repsol", asseguren les veus crítiques.

El cert és que, tot i els compromisos adquirits per la companyia en matèria de drets humans, els darrers anys, la seva defensa no ha estat mai una prioritat. Repsol-YPF ha arribat a acords amb règims que han estat acusats de greus violacions dels drets humans, però que gestionen grans reserves de petroli. A més, les seves operacions han estat denunciades per danys ambientals, socials i econòmics, sobretot a l'Amèrica Llatina.

En una carta enviada recentment a la Coordinació d'ONGD Es-

panyola (CONGDE), el departament de Responsabilitat Corporativa de Repsol justificava la subvenció de l'AECID com un cofinançament, ja que Fundació Repsol de l'Equador hi posa 170.676 euros. L'import total no serà gestionat per la fundació, però, sinó que s'entregarà al Servei Holandès de Cooperació al Desenvolupament. Aquesta expli-

cació, però, no ha evitat l'allau de crítiques, especialment en un moment en què s'estima que les retallades en cooperació a l'Estat espanyol poden arribar al 40% el 2012.

La Coordinadora d'ONG espanyoles a l'Equador (COEEC), en una carta a la direcció de l'AECID, s'ha negat a reconèixer el projecte com a cooperació i a reunir-se amb la

companyia, tal com proposava l'agència. Altres organitzacions com Salva la Selva o Acampada Quito n'han demanat la revocació immediata en una carta a l'agència espanyola, on destacaven el seu rebuig "a l'ús de fons públics per a pal·liar els efectes negatius que provoquen les males pràctiques empresarials a les àrees territorials on operen".

La polèmica ha arribat fins al Congrés, on el grup parlamentari Izquierda plural, format per IU, ICV-EUiA i CHA, ha presentat 22 preguntes sobre la subvenció i una proposició no de llei per posar fi al

El grup parlamentari Izquierda plural, format per IU, ICV-EUiA i CHA, ha presentat 22 preguntes sobre la subvenció

finançament públic de projectes d'empreses transnacionals que violen els drets humans. També a la xarxa, s'ha iniciat una recollida de signatures en aquesta direcció. Encara no hi ha hagut resposta oficial de l'AECID.

OPINIÓ

Empreses disfressades d'ONGD

David Llistar. Observatori del Deute en la Globalització

Les empreses són un nou actor flamant de la cooperació al desenvolupament? El debat és de *rabiosa actualitat*. La cooperació ha arribat a ca l'AECID, a ca l'Agència Catalana de Cooperació i fins i tot a ca l'Ajuntament de Barcelona. Els departaments de comunicació de grans empreses com BBVA, Gas Natural o REPSOL, *think tanks* i operadors ideològics com IESE i ESADE o universitats privades a països del Sud, *lobbies* de la *societat civil* com seus esforços de Responsabilitat Social Corporativa i altres disfresses, no deixa de ser una petroliera que opera en territo-

com el Banc Mundial, o consultors contractistes disposats a fer qualsevol feina ben pagada han estat desenvolupant tot un aparell conceptual per justificar que les empreses han de ser actors de cooperació al desenvolupament i també d'acció humanitària de primera divisió. I ho estan aconseguint, malgrat la pluja de denúncies d'organitzacions en resistència de gent del Sud, que il·lustren en primera persona les interferències i les violacions produïdes per molts d'aquests *actors de cooperació*. O seran *actors d'anticooperació*? Repsol YPF, que, malgrat els seus esforços de Responsabilitat Social Corporativa i altres disfresses, no deixa de ser una petroliera que opera en territo-

ris de megabiodiversitat on hi viu gent, ha estat denunciada en tres ocasions al Tribunal Permanent dels Pobles (veure www.enlazandoalternativas.org), tribunal internacional d'opinió. El govern espanyol, que també ajuda per ajudar-se, acaba de caure en la temptació, com demostra el cas de la subvenció pública a Repsol-YPF per desenvolupar "negocis inclusius" a Orellana i Sucumbios, just on opera l'empresa a l'Equador. De fet, disposa de tota una línia de cooperació empresarial o -com diuen ara- suport a les "aliances público-privades" (APP). Però s'ha equivocat si volia fer-ho de forma desapercebuda com fins ara. Repsol és massa coneguda, li hem vist la disfressa.

, roda el món

Portada de la investigació publicada a la revista 'Emeequis', on es denuncia la DEA

Fran Richart
Mèxic

El diari *The New York Times* va publicar, el 4 de desembre, que la DEA -agència nord-americana antidroga, participi indispensable en la guerra contra el narcotràfic a Mèxic- havia dut a terme operacions de blanqueig de milions de dòlars provinents de grups de narcotraficants mexicans i colombians en bancs dels EUA. La tàctica, segons l'agència, consistia a infiltrar-se i controlar els moviments financers d'aquests grups, per poder obtenir informació fiable i precisa de com funcionen. Aquest escàndol, que nodreix, si més no, la resignació mexicana davant la guerra contra el Narco del president Felipe Calderón, arriba acompanyat de molts altres: l'operatiu *Rápido y Furioso*, a través del qual els EUA van deixar passar milers d'armes de contraban a Mèxic, o el judici, a Chicago, al capo Vicentillo Zamabada, que ha declarat que està emparat per la DEA per passar informació de càrtels rivals.

Moltes periodistes mexicanes ja titllen aquesta organització com 'el càrtel de la DEA'

Els darrers mesos, la premsa mexicana ha estat documentant aquests casos i seguint les petjades d'aquesta agència. Les infiltracions, la protecció de narcotraficants i de les seves activitats a canvi d'informació, el contraban, la neteja de capitals, l'enviament de carregaments de drogues, etc. són una mostra de les estratègies que segueix l'a-

Un agent de la DEA durant un operatiu

gència més important del món en el combat contra el comerç de drogues. Moltes periodistes mexicanes ja titllen aquesta organització com *el càrtel de la DEA*.

Netejant pel 'narco' des de 1984

El cas de blanqueig de la DEA va començar fa un parell de mesos, quan les autoritats dels Estats Units van demanar al govern mexicà l'extradició del narcotraficant colombià reclòs a Mèxic Harold Poveda. Aquest està acusat pel fiscal general dels EUA d'haver enviat prop de 100 tones de cocaïna al país i de ser l'enllaç del càrtel colombià del Valle del Norte de Calif amb l'organització

MÈXIC • LA PREMSA AMERICANA DESTAPA DIVERSOS ESCÀNDOLS SOBRE LES TÀCTIQUES DE L'AGÈNCIA ANTIDROGA DELS EUA

La DEA blanqueja diners, suborna i trafica amb drogues i armes

sava d'almenys dos comptes bancaris al Bank Of America, des d'on feia transferències electròniques -de diners que rebia l'informant de Poveda- a Hong Kong, Miami, el Canadà i la Xina. Pel que fa al tràfic, el 24 d'octubre de 2007, la DEA va controlar el trasllat de 320 kg de cocaïna a Madrid -via Dallas (Texas)- perquè arribessin als socis del colombià. A causa d'unes "complicacions operatives" no detallades, les paques mai no van arribar als seus receptors i la policia espanyola va assegurar l'alcaloide.

"El Congrés dels EUA va autoritzar utilitzar fons pressupostaris per desenvolupar operacions encobertes"

Arran de la publicació del cas, el 4 de desembre passat, el congressista republicà dels EUA Darrell Issa va sol·licitar un informe sobre aquestes notícies al president Barack Obama. La resposta del Departament de Justícia va ser clara: "Des de 1984, el Congrés va autoritzar utilitzar fons pressupostaris per desenvolupar operacions encobertes i també va autoritzar la DEA a dipositar els guanys d'aquestes operacions en bancs".

Protegit el 'sapo Vicentillo'

En l'argot mafiós, hi ha una paraula que defineix els *narcos* que es converteixen en delators: *sapo*. Aquests és el cas de Vicente Zamabada Niebla -àlies *Vicentillo*-, cap d'una de les organitzacions criminals més poderoses del món: el càrtel de Sinaloa. *Vicentillo*, que porta 32 mesos detingut als EUA, on se

l'està intentant jutjar -fins ara, el judici s'ha ajornat diverses vegades-, ha al·legat davant la cort d'Illinois que és informant de la DEA i que el govern dels Estats Units, a través de l'agència, li va oferir un pacte d'immunitat a canvi d'informació de grups rivals. La història encaixa amb la versió de l'agent de la DEA Manuel Castanon, que, sota declaració jurada, va afirmar que s'havia reunit amb *Vicentillo* i altres *narcos* importants al Districte Federal per "entrevistar-se".

En un document entregat en aquest cas, el fiscal del Departament de Justícia, Patrick Hearn, assenyalava que Humberto Loya Castro, advocat i mà dreta de Joaquín *El Chapo* Gúzman -líder del càrtel de Sinaloa-, va treballar com a informant de la DEA amb permís del seu cap. Com diu Hearn, gràcies a les seves informacions, van interceptar tones de drogues del càrtel de Juárez i es van assabentar d'on s'amaga el *jefe de jefes* Arturo Beltrán Leyva, abatut per la marina mexicana fa dos anys.

Armant el 'narco'

Entre el 2009 i el 2010, a l'Estat fronterer d'Arizona, l'agència nord-americana de control d'armes ATF, va ordenar que agents federals reclutessin reconeguts traficants d'armes perquè adquirissin prop de 2.500 armes de tot tipus i calibre a través de diverses compres. La intenció original de l'operatiu *Rápido y Furioso* era, suposadament, seguir la ruta de les armes per desmantellar la xarxa de tràfic. Tot i així, els agents van perdre el rastre de l'armament, que va acabar a Mèxic, en mans dels càrtels de narcotraficants. D'acord amb investigacions del Congrés, la majoria se les va quedar el càrtel de Sinaloa.

Només el 2010, la guerra ha deixat 15.000 víctimes a Mèxic.

Som a Sants,
al servei
de les cooperatives

c. Premià, 15, 1a planta 93 318 81 82
www.cooperativestraball.coop

entitat cultural i esportiva

Tlf. 93 896 1200
ger@entitatger.cat
www.entitatger.cat
Ribes (Garraf)

COL·LECTIU RONDA

assessorament JURÍDIC
a PERSONES i entitats
d'economia SOCIAL

www.cronda.coop

impresos de tota mena
disseny gràfic
compaginació
il·lustració
rètols
webs ...

Fundació Tam-Tam - 93 218 92 39
tamtam@bernet.com

terra d'escudella

Per reserves
truca al
93 422 16 13

C/ Premià, 20 baixos, Sants (Bcn)
tel. 93 422 16 13

BAHRAIN · L'ARÀBIA SAUDITA (SUNNITA) VA ENVIAR TROPES CONTRA LES REVOLUCIONÀRIES PER AIXAFAR L'EXTENSIÓ XIÏTA

La comunitat internacional calla davant la “capital dels assassinats”

Marc Almodóvar
El Caire

Fadhila Mubarak és una dona condemnada a divuit mesos de presó per escoltar música contra el règim bahrainià d'Al Khalifah. La seva negativa a apagar la música que escoltava quan un policia li va donar l'alto a les immediacions de Manama va acabar amb pallisses policials i una sentència inicial de quatre anys, amb càrrecs fabricats i sense haver pogut contactar prèviament amb la seva defensa, que després seria revisada. Amnistia Internacional va denunciar el seu cas a finals de gener i en va reclamar l'alliberament. Pocs dies abans, el 25 de gener, la Coalició de Joves del 14 de febrer, cor de la revolució a l'emirat de Bahrain, va emetre un comunicat molt dur on denunciava el silenci de la comunitat internacional davant els crims del règim d'Al Khalifah. Segons els joves, aquest silenci era interpretat per la dictadura “com una aprovació davant l'ús de mètodes brutals per atacar la revolució pacífica” del poble bahrainià. El comunicat fa referència als informes emesos per Amnistia Internacional o Human Rights Watch sobre la repressió al petit emirat del golf i denuncia una doble vara de mesurar per part d'una comunitat internacional “que ha intervingut sense miraments en altres països que demanaven la caiguda de les seves dictadures”. Asseguren que fa set mesos que demanen ajuda internacional, però que aquesta no ha arribat de cap manera.

Fa un any, la població de Bahrain va esclatar en revolta contra la monarquia sunnita

La població de Bahrain, un petit estat insular format per més de 30 illes al golf Pèrsic i seu de la cinquena flota americana, va esclatar en revolta fa un any, inspirada per la caiguda dels dictadors a Tunísia i a Egipte. La demanda principal era la redistribució d'un poder excessivament concentrat en una elit vinculada socialment -i també religiosament- a la monarquia sunnita d'Al Khalifah. La corrupció i la repressió del règim també van ser el cor de la primera convocatòria, el 14 de febrer. La base social del país, majoritàriament d'origen xiï-

Un manifestant corre enmig d'un núvol de gas durant els enfrontaments amb la policia registrats al poble de JID Hafs el 4 de febrer

Hoor Hussain, de sis anys d'edat, durant un acte de protesta celebrat a la plaça de La Perla de Manama el 21 de febrer de 2011

ta, va sortir al carrer de manera massiva per reclamar la caiguda del règim.

Davant la concentració de manifestants a la cèntrica plaça de la perla de Manama, Al Khalifah va decidir, el 17 de febrer, desallotjar-la per la força i eliminar-la directament de l'entramat urbà tirant a terra l'escultura que la decorava. Però això no va aturar una revolució que, un mes després, es va veure assetjada per la invasió militar de les tropes militars de l'Aràbia Saudita dins d'un contingent enviat pel Consell de Cooperació del Golf. Al Khalifah va declarar la llei marcial i va proclamar l'aplicació de la llei d'emergència durant tres mesos. Davant el conflicte social provocat al país, la monarquia es va veure forçada a buscar tropes a l'estranger, principalment al Pakistan, per reforçar la repressiva

Guàrdia Nacional. Des de llavors, els atacs i les detencions de manifestants, així com l'extensió de la tortura, han estat una constant

Les detencions i l'extensió de la tortura han estat una constant sense aturador

sense aturador. Les persones ferides es compten per centenars i les morts per desenes. Diversos grups activistes han llençat una campanya per denunciar Manama com la “capital dels assassinats”, en contraposició a la capitalitat cultural àrab de la ciutat bahrainiana d'aquest 2012.

S'han clausurat temporalment diaris d'oposició com *Al-Wassat* i s'han fet acomiadaments massius a les principals empreses estatals. També es van expulsar centenars de ciutadanes libaneses -acusades d'estar treballant per Hezbollah al país- i es van enderrocar una trentena de centres de culte xiïta. Va ser especialment rellevant l'atac contra l'hospital de Salmaniya, on s'estava atenent la gent ferida arran dels atacs policials, o l'atac a com a mínim quinze escoles, on les forces de seguretat van arribar a amenaçar de violar noies de dotze anys d'edat.

El joc de poders de la regió

La participació de l'Aràbia Saudita es troba al centre de l'històric enfrontament polític i social, però també religiós, amb l'Iran. La petita monarquia d'Al Khalifah és con-

siderada des de fa temps com un epicentre de disputa entre tots dos titans. L'Aràbia Saudita, seu del sunnisme més retrògrad, confronta els seus interessos amb Iran que s'erigeix com l'únic estat xiïta amb influència a la regió. Segons la casa de Saud, la revolta de Bahrain és un complot del xiisme trammat des de Teheran per estendre les influències iranianes al golf Pèrsic.

Una teoria que també és utilitzada per Riad davant la insurrecció popular de la pròpia regió saudita d'El Qatif, també de majoria xiïta. Una revolta encara més soterrada que la bahrainiana, situada a l'epicentre de les extraccions petrolíferes del país i que ja ha costat nombroses vides arran dels enfrontaments amb les forces de seguretat saudites.

Alguns analistes veuen els sobre-esforços saudites -però també qatarians- per defensar la insurrecció política a Síria com un altre quadre d'una guerra freda soterrada pel control polític i social de la regió.

La casa de Saud diu que la revolta és un complot del xiisme trammat des de Teheran per estendre les influències iranianes al golf Pèrsic

Les saudites, que només estan promocionant l'oposició islamista i estan deixant de banda la que té una llarga tradició en les lluites obreres i socials sota el règim d'Assad, veuen la caiguda del dictador sirí com una oportunitat per debilitar el seu enemic regional històric, que és l'Iran. A més, la jugada també podria incrementar la influència saudita sobre una altra zona d'alta influència xiïta, el Líban, on Síria té un paper molt important en la política interna. L'interès de l'Aràbia Saudita, denuncien analistes com Asaad Abul Khalil, no és pas per aportar democràcia i justícia social al poble sirí. “Que l'Aràbia Saudita parli de democràcia és una broma de mal gust”, afirmava fa poc. Khalil apuntava fins i tot la possibilitat d'un pacte entre Assad i la casa de Saud com una possible sortida de la crisi siriana actual.

, expressions

expressions@setmanaridirecta.info

‘Mort accidental d’un anarquista’ o la tasca de desmuntar tota farsa policial

L’obra teatral de Dario Fo es representa a Sant Andreu de Palomar

En el marc dels actes de celebració del primer aniversari de l’Ateneu Llibertari del Palomar, la companyia Proyecto Paralelo representarà, el dia 17 de febrer, l’obra de Dario Fo *Mort accidental d’un anarquista*, una comèdia en què el dramaturg italià desmunta l’assassinat d’un anarquista en mans de la policia.

Alfonso López Rojo
expressions@setmanaridirecta.info

L’Ateneu Llibertari del Palomar celebra el seu primer any d’activitats amb una sèrie d’actes culturals i festius, entre els quals s’inclou la representació, el dia 17 de febrer, de l’obra teatral del Dario Fo *Mort accidental d’un anarquista*. En realitat, es tracta d’una repetició esperada, ja que l’obra va ser representada durant l’edició 22 de les Festes Alternatives de Sant Andreu, amb un èxit d’assistència de públic que va fer empètir el local de l’Ateneu del carrer Coroleu. Ara, doncs, es farà de nou al local de Diables del carrer Ramon Batlle.

Dario Fo ens està dient que la violència d’Estat i els muntatges policials no distingeixen època ni país

La posada en escena és a càrrec de la companyia Proyecto Paralelo, actualment formada per l’actriu Pepa López i l’actor Víctor Muñoz. Encara que tots dos resideixen al Berguedà, ve molt al cas dir que el grup va néixer a Sant Andreu, en concret, als tallers de teatre que es feien al Centre Social Okupat El Palomar, un espai que va iniciar les seves activitats l’any 1997 i que va mantenir un bon arrelament al poble fins que va ser desallotjat i enderrocat l’any 2002. Entre la

Un moment de ‘Mort accidental d’un anarquista’, representada a l’Ateneu Llibertari del Palomar el 7 de desembre de 2011

seva trajectòria teatral, destaquen la posada en escena d’un clàssic com *El Lazarillo de Tormes*, un espectacle de cabaret i, fins i tot, una versió teatral del *fanzine* creat per Valero *Caràcter de la moderna sociedad*. Un dels seus treballs més reivindicatius és *La tortura en el Estado existe*, representat durant la Jornada contra la Tortura de la Vila de Gràcia-Barcelona el 2003.

El muntatge de *Mort accidental d’un anarquista* de Proyecto Paralelo es va estrenar a l’Ateneu Llibertari del Berguedà el 19 de març de 2011 amb motiu del setzè aniversari d’aquest col·lectiu berguedà. Es tracta d’una adaptació sintètica per a dues persones (i la col·laboració d’una tercera que momentàniament fa de policia) d’una obra concebuda per Dario Fo per a sis actors i actrius, als quals, singularment, cal afegir-n’hi quatre més, encarnats en la personalitat múltiple del *boig*; un personatge difícil d’interpretar i que l’actriu Pepa López resol amb desimboltura. En conjunt, el muntatge es converteix en una versió àgil i fresca d’un text dramàtic que, més enllà d’assegurar la diversió, és veritablement complex.

Desmuntatge

L’obra presenta en clau d’humor una crítica radical dels abusos de poder desemmascarant un muntatge policial a través del personatge d’un *boig* que és detingut per la policia i portat a comissaria poc temps després que un anarquista fos llançat per la finestra de la comissaria pels mateixos policies que intenten fer veure que va ser un suïcida. El *boig*, amb gran audàcia, aconsegueix descobrir la veritable causa de la mort de l’anarquista i fa que la policia confessi l’assassinat comès.

Igual que en d’altres de les seves peces teatrals, a l’obra, Dario Fo se serveix de les maneres sobreactuades de la Comèdia de l’Art, de la voladura mental del teatre de l’absurd i de la tècnica minuciosa de les comèdies d’embolics per enredar el públic en una atmosfera hilarant que acaba per conduir cap a la reflexió sobre la crítica social en què es basa el seu treball. Només cal fixar-se en la intemporalitat de les seves obres, cosa que, per exemple, recentment ha permès a Fo readaptar a la realitat actual la peça *Aquí no paga ningú*, una sàtira estrenada

l’any 1974 que explica un cas molt divertit d’assalt als supermercats per part de la classe obrera.

És que, on s’aprecia millor l’abast del teatre de Dario Fo és parant atenció al context polític i social en què es produeixen les seves obres, ja que aquest context sempre es convertirà en el centre de la seva denúncia. En el cas de *Mort accidental d’un anarquista*, la qüestió no pot ser més clara: l’obra es va estrenar l’any 1970 en un espai alternatiu de Milà com a homenatge al ferroviari anarquista Giuseppe Pinelli, que, un any abans, havia estat llançat des del quart pis de la comissaria de Milà per la policia, després de ser acusat de participar en el cruent atemptat de la Piazza Fontana d’aquesta mateixa ciutat el 12 de desembre de 1969.

El fet s’emmarca en l’anomenada *estratègia de la tensió* -temps durs per a la militància esquerrana- que, a Itàlia, es va viure entre els anys 1969 i 1974 i que es va materialitzar en un terrorisme d’Estat dut a terme per grups feixistes i policials amb la finalitat de desestabilitzar i criminalitzar l’esquerra. Devia ser

Cartell que denuncia la mort de Pinelli en mans de la policia el 1969

tant dur que el propi Fo, per precaució, a la presentació de la seva obra teatral, no esmenta la memòria gairebé immediata de Pinelli, sinó que recorre a la memòria d’una mort idèntica, però més llunyana en el temps, com és la d’Andrea Salcedo, l’anarquista que va ser llançat per la policia des del pis 14 d’una comissaria de Nova York l’any 1920. A les protestes per la mort de Salcedo, van ser detinguts els anarquistes Sacco i Vanzetti, que serien assassinats a la cadira elèctrica.

Amb l’esment del cas llunyà de Salcedo, Dario Fo també ens està dient, subtilment, que la violència d’Estat i els muntatges policials no distingeixen època ni país, sinó que, com bé sabem, sempre esdevenen actuals. Així doncs, hem d’utilitzar la intel·ligència i la determinació que empra *el boig* a la seva farsa per afrontar la tasca permanent de desmuntar la farsa policial.

> **Muerte accidental de un anarquista**

Companyia: Proyecto Paralelo.
Divendres 17 de febrer.
Local de Diables de Sant Andreu.
C. Ramon Batlle, 9, 2oh.
Sant Andreu de Palomar.

FOTOGRAFIA

Retrats de la injustícia en moments difícils

El Centre Cívic Can Basté inaugura dues exposicions fotogràfiques per ajudar a reflexionar sobre la nostra societat

Anna Pujol Reig
expressions@setmanaridirecta.info

L'especialització de Can Basté és la fotografia. A part d'impartir cursos i tallers, d'organitzar seminaris, les Jornades de Fotografia Documental i el Fòrum Fotogràfic i d'atorgar una beca als millors projectes que en sorgeixen, també cedeix dues de les seves sales per fer exposicions. Precisament, aquests espais ens ofereixen dues mostres que conviden el públic a reflexionar sobre la situació actual, tant a nivell personal com general. A la Sala Golfes, hi ha el treball de la fotògrafa polonesa Hanna Jarzabek, titulat *Hard Times* (Temps difícils). L'artista ha seguit dues famílies afectades pels desnonaments i ha conviscut amb elles. A través d'una de les assemblees que celebra la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH), va conèixer el cas d'Elisa i el seu marit Ifry

La fotògrafa Hanna Jarzabek ha seguit dues famílies afectades pels desnonaments i ha conviscut amb elles

-que, després d'aturar tres desallotjaments, ho van perdre tot durant el quart- i el cas de Luís, que, amb l'ajuda de la PAH, ha aconseguit poder tornar a la seva residència de forma temporal mentre el banc decideix el seu futur. Són històries molt reals, plenes de moments de desesperació, de lluita, d'indignació i, en molts casos, de fracàs davant les injustícies del sistema. Hanna Jarzabek només concep la fotografia com a denúncia i, amb aquest treball interessantíssim i colpidor, vol reivindicar els drets de totes

Tchioma, filla d'Elisa, després de la segona temptativa de desnonament

les persones que es troben en aquesta situació i, alhora, donar a conèixer els casos per ajudar-les. Una de les característiques que fan que aquesta exposició sigui diferent és el fet que la fotògrafa treballa en analògic. Per aquest motiu, hi ha el valor afegit de poder veure el gran domini que té de la tècnica, ja que ens presenta unes instantànies molt aconseguides. La mostra va acompanyada d'un vídeo realitzat per Jordi Muntané, on s'entrevista l'afectat per la hipoteca i un dels protagonistes de *Hard Times*, Luís Martí Blanco. Aprofitant el marc de l'exposició, se celebrarà la jornada *David contra Goliat: Desnonaments contra abusos i corrupció bancària*, que comptarà amb la participació de membres de la PAH, la fotògrafa Hanna Jarzabek, el videoactivista Jordi Muntané, l'afectat Luís Martí Blanco i el grup de música rap Làgrimes de sang. Que oferirà les seves rimes combatives. D'aquest espai, podem passar a la Sala Cava, on ens espera un muntatge molt més introspectiu. Es tracta de la mostra *Pinçaments*, creada pels artistes Enric Mochales i Xavi Sorocó. Utilitzant el procés de fer la bugada com a metàfora, han muntat tot de fotografies, en blanc i negre, on apareixen rostres pinçats amb agulles d'estendre. Després de passar per la rentadora

i de ser estesos, les pinces que els oprimeixen i els sotmeten, molts cops imposades per la societat i d'altres per les pròpies pors, al final desapareixen i s'alliberen. La gran pregunta que es fan els artistes és: "Serem capaços de saber viure sense les pinces?"

Exposicions fotogràfiques 'Hard Times' i 'Pinçaments'

Fins el 3 de març de 2012.
Entrada gratuïta.
Centre Cívic Can Basté,
Passeig de Fabra i Puig, 274
(Metro Virrei Amat).
Tel. 934206651.
<http://www.canbaste.com>.
Jornades *David contra Goliat*:

Desnonaments contra abusos i corrupció bancària.
Dissabte 25 de febrer a les 19h.
Al mateix centre cívic.

CINEMA

Dones en dotze minuts

Resta obert el termini per presentar treballs al Petit Festival de Curtmetratges per la Dona

Anna Pujol Reig
expressions@setmanaridirecta.info

Després d'una entrada d'any amb diversos casos de violència masclista i tenint en compte que el govern de l'Estat espanyol està a punt de proposar una llei antiavortista, segons la qual la dona ja no tindrà cap dret de decisió sobre el seu propi cos, ara més que mai s'han de presentar propostes perquè les dones es puguin manifestar. Una d'aquestes iniciatives és el tercer Petit Festival de Curtmetratges per la Dona, que organitzen el Centre Cívic El Sortidor del Poble Sec i l'associació c.Critik. Aquesta darrera organització es va crear l'any 2008 a través d'un grup d'alumnes de la Facultat de Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb la intenció de promoure el cinema entre les estudiants i d'obrir un espai per al pensament crític. Va ser precisament al Sortidor on, durant unes jornades emmarcades en el dia de la dona, uns quants membres de c.Critik van tenir la idea de crear un festival de curts dedicat exclusivament a les dones. Gràcies al gran èxit obtingut durant les dues darreres edicions, es torna a organitzar aquest festival de caire social, amb l'objectiu de tractar el tema de la dona d'una manera crítica, fugint dels estereotips més habituals. El format dels treballs pot ser curtmetratge de ficció, documental, videoclip o reportatge, però tots han de tenir una durada màxima de dotze minuts. Hi haurà dos premis en metàl·lic, un d'ells atorgat pel públic i l'altre per un jurat, que estarà format per professorat d'escoles de cinema, guionistes i alguna directora novella. D'altra banda, la comissió del festival donarà a conèixer els treballs premiats a

III Petit Festival de Curtmetratges per la Dona

Les obres es poden entregar fins el dilluns 27 de febrer.

Totes les bases al bloc <http://petitifestivaldona.wordpress.com>.

d'altres esdeveniments, centres culturals i espais d'arreu de l'Estat. Actualment, podem veure els curts que van participar a les edicions passades a través del bloc del festival. Tots ells són treballs sobre temes que afecten directament la dona: la mercantilització del cos, amb *Comment il peut affecter aus adolescents ses corps*, de Silvia Herrero, Laura Villejas i Tatiana Córdoba; el maltractament, amb *Dorm*, d'Alfred Tapscott i Maria Antolín; *Hacia donde queremos caminar*, de Victor Barberá, Joan Cuevas i Luís Rodríguez, un treball imaginatiu on dones disfressades busquen el seu camí enmig dels transeünts, o *La historia adentro*, de Kimberley Raas, que tracta sobre l'embaràs i la relació de l'infant amb la mare.

, expressions

MÚSICA

De la glosa al hip-hop

El col·lectiu Cor de Carxofa i el Centre Cultural La Farinera del Clot aposten per apropar la glosa i el hip-hop en català a través de la trobada Transglosadors

Carina Garcia Mesegué
expressions@setmanaridirecta.info

Un any més, el món de la música improvisada en català va protagonitzar el Transglosadors, una trobada amb l'objectiu d'apropar la glosa, vessant més tradicional d'aquesta música, amb el hip-hop. El dia 4 de febrer, la iniciativa conjunta del Centre Cultural La Farinera del Clot i l'organització Cor de Carxofa va acollir improvisadors i improvisadores d'arreu dels Països Catalans en un combat per aconseguir les millors rimes, ja fos cantant un garrofi o rapejant.

Aquesta era la cinquena i última vegada que se celebrava el Transglosadors

Aquesta era la cinquena i última vegada que se celebrava el Transglosadors, la jornada de connexió entre la glosa i el hip-hop en català. Els col·lectius organitzadors, un cop més, van voler demostrar que la distància entre la glosa tradicional i l'estil de música rap no és tan acusada com ens podria semblar. Al cap i a la fi, en termes generals, la idea

Un moment de l'actuació del dissabte 4 de febrer

és la mateixa: l'origen de tots dos estils es troba en la cultura popular, tots dos construeixen rimes de manera improvisada amb una música de base, volen

aconseguir un discurs més o menys fluït i, sobretot, elaborar un missatge de temàtica comuna: la crítica social i política (i alguna rima més pujada de to).

La jornada

L'acció va començar a les 20h, amb una sessió de micròfon obert dirigida per *El Putu Nota* (Pau i Xavi) i *Poker d'Asos*, que van rapejar alguns temes propis i van donar peu a les glosadores que hi havia entre el públic a pujar i intentar improvisar a ritme de hip-hop. Algunes intrèpides s'hi van atrevir, tot i que se les va veure molt més còmodes cantant garrotins i nyacres dalt de l'escenari durant la batalla entre glosadores i rapers. De la mateixa manera, aquests últims van provar sort amb la improvisa-

ció tradicional - alguns amb més èxit que d'altres, s'ha de dir. Mireia Mena, Ramon de Cervera i Ferriol Macip, entre d'altres, van protagonitzar aquest Espectacle Transglosador. Per acabar la nit, la resta de glosadores van pujar a l'escenari per oferir el darrer combat de glosa per equips que oficiaria el Transglosadors. D'aquesta manera, va concloure la final de la Lliga Nacional de Glosa; l'equip de Guillem Ballaz, Caterina Canyelles, Ferriol Macip i Maria Dolors Sabater va ser el guanyador.

La crítica social, la corrupció, els mil-i-un vestits de Camps... van ser temes força recurrents, tant durant el combat com a la xarxa social Twitter amb el #garrotweet, que va tenir un paper força actiu durant tota la jornada. Tot plegat va

ser animat per una *backband* de primera, amb Marc Serrats al capdavant.

"Ja ha fet la feina que havia de fer"
Després de cinc anys, el Transglosadors s'acaba. Com qualsevol projecte, comenta Caterina Canyelles, glosadora i presidenta de Cor de Carxofa, "Transglosadors va néixer, va créixer, ha donat els seus fruits i ara s'ha d'acabar". I conclou: "Ja ha fet la feina que havia de fer, la pretensió no era que durés per sempre. Això no vol dir, ni molt menys, que l'associació deixi de fer altres coses per recuperar, estimular i difondre la glosa en català".

S'acaba el Transglosadors / Però una cosa jo us diria / Podem estar ben contents / De la bona companyia.

> #garrotweet

Per segona vegada a la trobada de Transglosadors, Twitter va esdevenir una eina innovadora molt útil per donar veu a la gent que no va poder assistir a l'acte en persona i al públic o les mateixes glosadores que volguessin interactuar i provar sort amb els garrotweets. Què és un garrotweet? Com descriu el col·lectiu Cor de Carxofa: "És el fill esguerrat dels garrotins, però només per escrit. És a dir, que són quatre versos de set síl·labes amb rima, com a mínim, entre el segon i el quart vers". Roc Casagran, el jove poeta de Sabadell, va ser qui es va encarregar d'anar proposant temes a Twitter perquè la gent participés d'una manera semblant al concurs que s'estava duent a terme a l'escenari de La Farinera.

... Els centres de poder capitalista, liderats per un sector financer que ha mantingut intacta la seva capacitat política, han pressionat amb èxit per exigir el seu rescat per part dels estats i, després, rellançar una contraofensiva al·lucinant i ambiciosa, que ha significat l'atac més important a l'història de l'estat del benestar contra els drets laborals i les pensions, la sanitat i l'escola públiques.

Observatorio Metropolitano

Els fraus de la crisi

Cinc maneres de no entendre res

ISBN 978-84-92559-38-1 | 104 pàgines | 5 euros

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

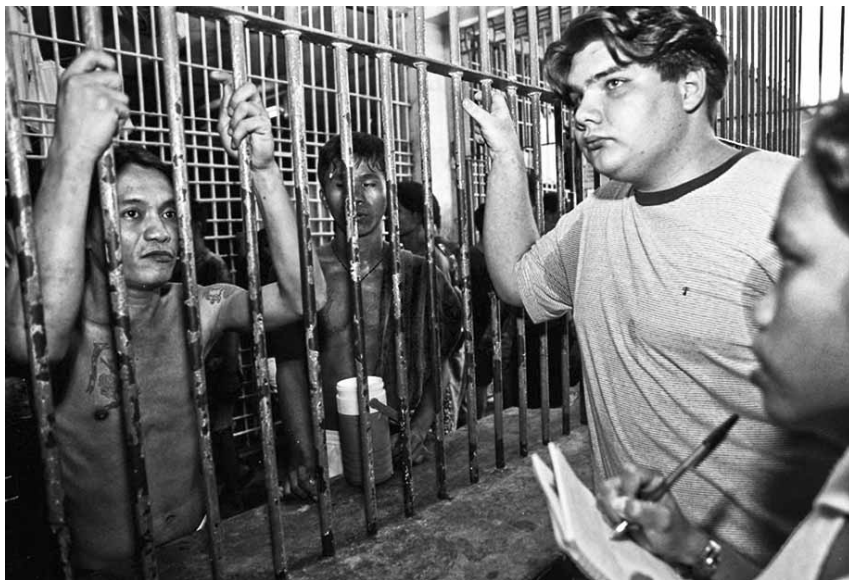
editorial · distribuïdora · llibreria web

editorial
virus

CINEMA

Els Larrañaga no abandonen la lluita

El documental sobre el cas Larrañaga es projecta al DocsBarcelona

El documental mostra com Paco Larrañaga va ser acusat i empresonat injustament

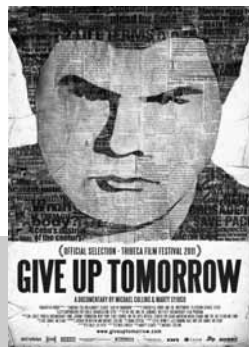
Mireia Chavarria
expressions@setmanaridirecta.info

L'afirmació contundent "No abandonis avui; abandona demà" encara ressona a les orelles d'aquelles que, la setmana passada, en el marc del festival DocsBarcelona, vam assistir a la projecció de *Give up Tomorrow*, un documental sobre el complicat cas Larrañaga. El llargmetratge, que va guanyar el premi TV3 Drets Humans, exposa la història de la lluita de la família del detingut en defensa de la seva innocència i per la seva posada en llibertat. L'estret lligam de la pel·lícula amb la campanya *Free Paco Now*, però, en certa manera, indueix l'obra a mostrar la realitat sota el biaix d'un sol punt de vista, fet que altera la transparència d'un relat que, en principi, no hauria de tenir res per amagar.

Paco Larrañaga porta gairebé quinze anys a la presó, acusat d'un doble crim que no va cometre. Acusat de la violació i l'assassinat de Marijoy i Jacqueline Chiong, va ser detingut als dinou anys i, avui, encara espera entre reixes que es reconegui la seva innocència. El dia de la desaparició de les germanes a l'illa filipina de Cebú, Paco havia assistit a les classes de l'escola de cuina de Manila on estudiava, situada a més de 500 quilòmetres de l'escena del crim, i el dia següent, s'havia presentat a un examen. Tot i haver-hi una fotografia i 35 testimonis que corroboren que,

durant aquells dies, Paco no podia haver estat a Cebu, se'l va condemnar, juntament amb sis persones més, a cadena perpètua. Però, quin va ser el detonant d'aquest arrest? Per què ningú no va reconèixer les germanes Chiong en els cossos de les noies? Què hi havia, realment, rere els negocis del pare de les víctimes? I finalment, com és que la campanya que lluita per l'alliberament de Paco no ho fa per al dels altres?

El fet que *Give up Tomorrow* no doni resposta a totes aquestes qüestions fa sospitar de l'existència d'una realitat soterrada. Amb estructura de thriller, la pel·lícula de Michael Collins i Marty Syjuco presenta dues esferes ben diferenciades. D'una banda, la lluita aferrissada d'una família que, unida per la causa injusta que l'afecta, es dedica en cos i ànima a defensar la innocència de Francisco Larrañaga. De l'altra, la recerca obsessiva de venjança per part de la mare de les víctimes que, engegada per la cruel mort de les seves dues filles, s'esmerça quasi de manera irracional a condemnar-lo. Si bé és veritat que el discurs objectiu no existeix, el documental construeix un relat tan polaritzat que resulta quasi tendencios. L'elisió d'informació, la imparcialitat del discurs, la caricaturització de personatges tan esperpèntics com la senyora Chiong... Mentre que, en els documentals que s'han fet sobre el cas de la família Friedman o el d'Andrés Raba-

Give Up Tomorrow

Directors: Michael Collins i Marty Syjuco.
+ Info www.pacodocu.com.

dán, la inclusió d'imatges captades pels mateixos acusats deixava espai per al dubte i l'autocrítica i, fins i tot, per a l'empatia, a *Give up Tomorrow* el discurs està monopolitzat per la família de l'acusat, que comet l'error d'heroïtzar el seu protagonista. Ara bé, si el film pot semblar propagandístic, és perquè s'inscriu en una campanya en defensa d'una causa justa, la d'un home innocent al qual van privar d'una llibertat per la qual la seva família, encara avui, està lluitant. No han abandonat i tampoc no abandonaran demà.

ZONA LLIURE

D'AHIR PER DEMÀ

L'espectacle de les assemblees

Roger Costa Puyal

La Comuna de París va significar, podríem dir, la majoria d'edat revolucionària de la classe obrera europea: el primer cop que una revolta urbana aconseguia abatere els poders d'una gran ciutat industrial i es feia càrrec del seu propi destí, convertint-se en revolució. Però la classe obrera era molt jove i inexperta i mai no havia gestat un moviment tan ampli. Aquesta inexperiència va marcar a foc el destí de la Comuna i també va proporcionar moltes lliçons a les generacions posteriors.

L'any 1870, la França de Napoleó III va entrar en guerra amb la Prússia de Bismarck. Prússia va escombrar ràpidament els exèrcits francesos, va arribar a les muralles de París i va iniciar el setge a la ciutat el 19 de setembre. La classe dirigent francesa va acceptar la pèrdua de la capital i es va refugiar a Versalles. La població parisenca, que s'havia oposat a la guerra, no es podia permetre acceptar la derrota, ja que no tenia cap Versalles on refugiar-se. Ràpidament, es van formar assemblees populars a tots els barris per organitzar la defensa de la ciutat assetjada i gestionar-ne l'existència. S'havien de defensar de Prússia, però també de Versalles, des d'on s'organitzava les comarques franceses, rurals i retrògrades, per llençar-les contra la París revolucionària. Les tendències principals eren el blanquisme, el marxisme i el bakunisme, però, a les assemblees, hi va acudir una massa de persones enorme, que la vella militància que lluitava des de 1848 no havia vist mai. El buit de poder a la ciutat, el setge prussià i la puixança dels diversos corrents socialistes van fer que la gent es llancés en massa al carrer i a les assemblees per gestionar les seves vides per primera vegada en la història. Allò era nou per a tothom i ningú no estava preparat per afrontar-ho. De totes maneres, les as-

semblees van proclamar la Comuna de París el 18 de març de 1871, un projecte autogestionari que algunes van assimilar al comunisme i d'altres a l'anarquisme, que va derrotar la burgesia i que va funcionar durant més de dos mesos. Però es van cometre errors garrafals com, per exemple, no tocar el Banc Central. Els gestors del banc, en veure la sort que havien tingut, van treure ràpidament tots els diners que hi tenien i els van dur als seus amos, a Versalles, que els van utilitzar per formar l'exèrcit que després llançarien contra la Comuna. Adolphe Thiers, president del govern provisional instal·lat a Versalles, havia firmat un armistici amb Bismarck el 26 de gener. Finalment, el 28 de maig, Thiers va entrar a sang i foc a París i no va tenir cap mena de pietat. La repressió va ser excepcionalment brutal: assassinats, execucions, detencions, tortures, presó, exili i condemnes als presidis d'ultramar.

Ara, d'aquesta explosió d'autogestió i assemblearisme popular, voldria rescatar uns comentaris de l'historiador Albert Ollivier, que diu que fins i tot els burgesos, avorrits pel tancament dels teatres, acudien a les assemblees per divertir-se amb l'espectacle. Diu que hi abundaven les extravagàncies i els il·luminats, convençuts de tenir l'únic pla possible per derrotar Prússia o sortir de la misèria. Els tòpics es repetien un cop i un altre en cada intervenció. Es repetia l'odi cap als intermedaris, que s'aprofitaven de la falta d'articles de primera necessitat per apujar els preus. Però també diu que, al costat d'aquests discursos inflamats i incoherents, al costat de propostes absurdes, hi apareixien -expressats d'una manera tosca- els sentiments i els desitjos més profunds de la població parisenca. Unes vegades, la idea de la Comuna hi apareixia de manera vaga i complexa, però, en d'altres ocasions, les intervencions resultaven senzilles, clares i directes. Us sona?

, agenda directa

BARCELONA

Dijous 9 de febrer

Cicle de Cinefòrum al Poble Sec: 'Interferències'

19:30h Casa del Mar

C. Albareda, 1-13.

Amb la pel·lícula *Interferències*, la primera pel·lícula de ficció Creative Commons per prendre consciència de les causes i les responsables de la crisi global. Una reflexió sobre qui mou els fils, genera deutes i imposa retallades. Un film imprescindible per saber què està passant en el context actual! Produïda per l'ODG i Quepo. Veurem la pel·lícula i podrem fer un debat amb una part de l'equip i els actors i les actrius que l'han fet possible.

Organitza: Assemblea de barri del Poble Sec

Més info: www.cineforumpoblesec.wordpress.com

Divendres 10 de febrer

Xerrada: Som Energia

20h Espai Obert

C. Violant d'Hongria

Xerrada informativa sobre la primera cooperativa de producció i de consum d'energia verda de Catalunya: Som Energia.

Organitzador: Grup local de Barcelona de Som Energia

Espectacle: 'Incerteses'

21:30h RAI

C. Carders, 12.

Organitza: RAI

Més informació:

<http://incerteses.wordpress.com/>

Dissabte 11 de febrer

Assemblea oberta pel tancament de l'Ateneu Flor de Maig

18h Ateneu Flor de Maig

C. Doctor Trueta, 195.

Reunió-consulta popular sobre el fet que l'Ajuntament tanqui l'Ateneu la Flor de Maig de forma imminent. Des de l'Ateneu, s'espera una participació important.

Organitza:

Ateneu Flor de Maig

Sisè Febrer Llibertari a Sants

SANTS, BARCELONA, Febrer de 2012

Quan un barri és viu i combatiu, això es reflecteix en l'organització, per exemple, d'actes conjunts. I Sants ho és. Una sèrie de col·lectius, espais i projectes es posen d'acord per enllaçar un conjunt d'actes al voltant de la ideologia llibertària, capaç d'omplir no només un mes, sinó un mes cada any des d'en fa sis, de propostes de tot tipus i per a tots els gustos.

Dissabte 11 de febrer 19:30h Ateneu Llibertari de Sants. Xerrada-debat *Albores del anarquismo*.

Diumenge 12 de febrer 11h Monument al ciclista de la plaça de Sants. *Ruta per la història dels gèneres*. **Dimecres 15 de febrer** 19:30h La Ciutat Invisible. Presentació del documental i xerrada *Em dic Llibertat*, amb la presència i els comentaris de Llibertat Canela, protagonista i una gran lluitadora del barri. Direcció: Blanca Callen, Ester Aranda, Mireia Cucala, Mireia Salgado i Clara Farràs.

Catalunya, 2011 / 29 min / VO*. **Divendres 17 de febrer** 19:30h CSA Can Vies Presentació del llibre

Años rojos, años negros, Editorial Aldarull. **Dimecres 22 de febrer** 19:30h La Ciutat Invisible Xerrada-debat: *Los comités de defensa de la CNT en Barcelona (1933-1938): el embrió de un ejército anarquista*. Editorial Aldarull. **Dissabte 25 de febrer** 11h Bloc 11 de Can Batlló. Animació infantil amb xocolatada a càrrec de Mimulus. 18h Ateneu Llibertari de Sants Xerrada-debat: *Utopies llibertàries*. **Dissabte 3 de març** 21h Espai Obert. Sopar

debat de *La Rosa dels Vents: Vigència de l'anarcosindicalisme* (cal reservar a larosadelsvents@gmail.com). **Diumenge 4 de març** 18h

Ateneu Llibertari de Sants. Presentació dels llibres: *Breve historia del anarquismo vasco* (Juanxo Estebarez) i *Anarkherria 1986-2011* (Jakue Paskual). Espais: Ateneu Llibertari de Sants. C. Maria Victòria, 10. CSA Can Vies. C. Jocs Florals, 42. Can Batlló (Bloc 11). C.

Constitució, 19. Ciutat Invisible. C. Riego, 35. Espai Obert. C. Violant d'Hongria, 71. Organitza: Comissió Febrer Llibertari

Més info: www.febrerllibertari.sants.org**21è Aniversari Hip Hop Party**

20h CSO El Niu de la Guatlilla

C. de la Dàlia, 14.

DJ sessions (DJ Jum, DJ One) + micro obert amb MCs convidats (Jchibar, Ràma Kerdops, Zé Fuga, Binok, Socio, Noler, Parlisher...i més!)

Organitza: Contrabanda FM

6a Edició del Febrer Llibertari 2012

Dg. 29 gener 14 h.

Dinar presentació

Lloc: Ateneu Llibertari de Sants

Dg. 11 febrer 19:30 h.

Xerrada-debat:

Albores del anarquismo.

Lloc: Ateneu Llibertari de Sants

Dg. 12 febrer 11 h.

Ruta per la història dels gèneres

Lloc: Plaça de Sants

(Monument al ciclista)

Dg. 15 febrer 19:30 h.

Presentació del documental i xerrada:

'Em dic Llibertat'

Lloc: Ciutat Invisible

Dg. 17 febrer 19:30 h.

Presentació del llibre:

'Años rojos, años negros'

El Adarull

Cafè de camarestes amb crepses

Lloc: CSA Can Vies

Dg. 22 febrer 19:30 h.

Xerrada-debat:

'Los Comités de Defensa de la CNT en Barcelona (1933-38): el embrió de un ejército anarquista'

Ed. Aldarull

Lloc: Ciutat Invisible

Dg. 25 febrer 11 h.

Animació infantil amb xocolatada a càrrec de Mimulus

Lloc: Can Batlló - Bloc 11

Dg. 25 febrer 18 h.

Xerrada-debat:

Utopies llibertàries.

Lloc: Ateneu Llibertari de Sants

Dg. 3 de març 21:00 h.

Sopar debat de 'La Rosa dels Vents': 'Vigència de l'anarcosindicalisme'

(Cal reservar)

Lloc: Espai Obert

Dg. 4 de març 18:00 h.

Presentació dels llibres:

Breve historia del anarquismo vasco (Juanxo Estebarez)

Anarkherria 1986 - 2011 (Jakue Paskual)

Lloc: Ateneu Llibertari de Sants

Adreces:

Ateneu Llib. de Sants: Maria Victòria, 10

Can Batlló: Bloc 11 / Constitució, 19

Ciutat Invisible: Riego, 35

Can Vies: Jocs Florals, 42

Espai Obert: Violant d'Hongria, 71

<http://febrerllibertari.sants.org>

vera calenta que se'ns presenta.

Programa detallat Dissabte 11 10:30h-12:30h Pensem el present: presentació dels espais d'intervenció política que configuren el 15-M. 12:30h-13h Descans i tornem al plenari 14:30h-16h Dinar popular 17h-19:30h Pensem les debilitats. On ens ha situat la successió de mobilitzacions i assemblees que ens han mantingut ocupades aquests últims mesos? 21h Sopar 22:30h Concert Diumenge 12 10:30h-12:30h Pensem eines: Quines eines ens poden ser útils per continuar ampliant i aprofundir en la lluita contra el sistema capitalista? 12:30h-13h Descans i tornem al plenari 14:30h-16h Dinar popular 17h-19:30h Pensem el futur: Quines perspectives de lluita comuna som capaces de crear durant els pròxims mesos? Més info: www.nosaltsreioells.org

CALDES DE MONTBUI

Diumenge 12 de febrer

Teatre: 'Les dones sàvies'

18h Stage, Escola d'Arts Escèniques

C. Folch i Torres, 52-54.

Organitza: El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista

Més info: www.tacam.cat**Projecció multimèdia i xerrada: 'Desplaçats'**

18:30h El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista

C. Corredossos de Baix

Dins el cicle *Nòmades* i de la mà de

Marta Ramoneda, passarem per escenaris tan diferents com el Pakistan,

Tunísia o Haití, tots ells testimonis de moviments de persones desplaçades.

Organitza: El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista

Més informació:

www.ateneuelcentre.blogspot.com

CÀNOVES

Diumenge 12 de febrer

Assemblea Ecoarxa Baix Montseny

11h Ca l'Antonia

Urb. Ca l'Esmandia

> CANVIAR · COMPARTIR · PROJECTAR

Envia'ns el teu anunci, màxim 15 paraules, amb el teu correu o contacte a: intercanvis@setmanaridirecta.info

Se cedeix terreny de 500m' aprox. per agro-cultiu al Baix Penedès. Condicions a convenir. cmompeat@yahoo.es

Al Contrainfos de LaTele.cat necessitem alguna persona per fer de community manager. contrainfos@latele.cat

Xarxa d'intercanvi a través d'Internet: www.volstens.org

Projecte de cooperativa alimentària del Barcelonès necessita un congelador. Es prefereix l'intercanvi o la donació, però també s'hi poden posar diners. Contacte: Roger 663 463 204

La DIRECTA busca gent que la reparteixi o que vingui a ensobrar els dimecres al matí. A canvi, t'endús la teva gratuïta. Més informació: distribucio@setmanaridirecta.info

El col·lectiu Reciclem-Reutilitzant ofereix espai gratuït a la seva web a totes les persones que vulguin anunciar les seves propostes d'intercanvi. Contacte: www.reutil.net

> EL TEMPS

DIJOURS 9

Els termòmetres tornaran a marcar valors sota zero a la majoria de comarques, però no seran de rècord.

DIVENDRES 10

Una petita depressió al golf de Lleó portarà núvols a Barcelona i a Girona i vents molt forts de Gregal i Tramuntana.

DISSABTE 11

Nou descens de les temperatures. Vents secs i glaçades generals.

DIUMENGE 12

El mercuri seguirà sota mínims. Es pot produir algun petit ruixat de neu al prelitoral de Girona.

DILLUNS 13

Núvols i clars i temperatures en lleuger ascens. Els vents s'aniran calmant i les pressions tornaran a pujar.

DIMARTS 14

Ambient estable amb temperatures encara molt fredes a les valls. Núvols i clars a les comarques costaneres.

Aquesta assemblea té com a punt prioritari de l'ordre del dia encetar un debat sobre com cal gestionar els euros i els ecosenys dins l'ecoxarxa del Baix Montseny.

Organitza: Ecoxarxa Baix Montseny
Mes informació: www.ecoseny.net/

CASTELLÓ DE LA PLANA

Actes al Casal Popular de Castelló
C. d'Amunt, 167.

Dijous 9 de febrer
20h Taller d'estiraments de les cadenes musculars. 20:30h Tertúlies del Casal
Divendres 10 de febrer
19h Jornades de cooperativisme i economia solidària. Taller *Munta't la teua cooperativa* (primera de dues sessions). A càrrec d'Iñaki Martín, professor de secundària, assessor i gestor del bloc de recursos *Rock & Fol*.
Dissabte 11 de febrer
10h Taller d'intervenció, creació i reciclatge de roba. Porta els teus drapets i crea les teues peces.
18h Presentació del llibre *Comunicant la revolta. Mitjans de comunicació i moviments socials al País Valencià*, a càrrec de l'autor, Xavier Ginés.

Comunicant la revolta gira al voltant de les converses que ha mantingut Xavier Ginés amb un grapat de periodistes, activistes dels moviments i activistes de la comunicació i la xarxa sobre la història recent de les lluites ciutadanes i el paper que hi juga la comunicació social. A través d'aquest diàleg, les lectures poden trobar les claus dels èxits i les decepcions dels moviments socials al País Valencià i al món.

Organitza: Maulets i Endavant
Més info:

<http://comunicantlarevolta.wordpress.com>

Diumenge 12 de febrer
08:30h Excursió a la serra de Borriol. Guies: Ivan i Isma. Lloc de trobada: plaça Maria Agustina. Porteu aigua i esmorzar

Dilluns 13 de febrer
20h Taller de dansa oriental
Lloc: Casal Popular de Castelló

Primer aniversari de l'Ateneu Llibertari del Palomar

SANT ANDREU, BARCELONA, Febrer de 2012

Actes del primer aniversari de l'Ateneu Llibertari del Palomar. C. Coroleu, 82.

Divendres 10 de febrer 19h A l'Ateneu. Xerrada: *Els feixistes d'ahir, els demòcrates d'avui*. Solidaritat amb l'antifeixisme combatiu. **Dissabte 11 de febrer** 21h Sopar interactiu

d'aniversari a l'Ateneu. **Divendres 17 de febrer** 20h Local de Diables. C. Ramon Batlle, 9. Teatre: *Mort accidental d'un anarquista*, de Dario Fo. Teatre i dansa: Companyia Zingària presenta *Lluna gitana* + espectacle sorpresa i sopar de tapes i, després, música amb PDs *Lxs Caris*. **Dissabte 18 de febrer** 22h Rock & Trini Via Favència, 441. Electronic Body Music, amb Electrophobia (Bcn) i ECM (Bcn) i Djs L45 i Mook (Sant Andreu Team) i Dj Lume (Überbeat party). Organitza: Ateneu Llibertari del Palomar

Més info: <http://ateneullibertariidelpalomar.wordpress.com/>

ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Xerrada informativa sobre els imputats contraris al pla Caufec: 'Tu creus que és normal?'
20h Casal de Cultura Robert Brillas C. Àngel Guimerà, 38.
Explicació de la situació dels nou activistes contra el pla Caufec que s'enfronten a 27 anys de presó

ESPONELLÀ

Dissabte 11 de febrer
Recorregut pel darrer camí d'en Quicó Sabatè
20h Davant de l'ajuntament
Tornarem a fer, a la mateixa hora, el camí que va fer en Sabatè per Espenellà, durant el seu darrer viatge, el tram del pont d'Espenellà a can Bartomeu (Martís). Acabarem el recorregut a l'era de Cal Baró amb un caldo calent

LA LLAGOSTA

Diumenge 12 de febrer
Mercat d'intercanvi
D'11h a 14h. Av. 11 de setembre
Organitza: Assemblea Popular de la Llagosta. Més informació: lallagostaindignada@gmail.com

OLOT

Dissabte 11 de febrer
Presentació dels llibres 'Memòries d'un anarquista de Trieste' i 'Orígens del moviment obrer a Olot 1840 - 1923'
18h Edifici de l'Hospici. C. de l'Hospici, 8.
Organitza: CNT d'Olot

REUS

Dissabte 11 de febrer
Curs d'autodefensa laboral (segona part)

16h Local de la CGT
C. Raval de Santa Anna, 13, 3er.
Consistirà en un taller pràctic d'interpretació de nòmines i contractes a càrrec de Meritxell Fernández, advocada de la CGT, amb la intenció d'aprendre a interpretar nòmines i contractes per tenir les eines bàsiques per poder defensar-se a la feina. El curs va destinat a totes les persones, afiliades o no al sindicat, que hi estiguin interessades.
Organitza: Jovent Llibertari - Joves Anarcosindicalistes (Reus)

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Diumenge 12 de febrer
Passi del documental: 'El Món segons Monsanto'
19h Casal Popular La Guitza C. Migdia, 13.
Treball de Marie-Monique Robin, en el marc del Cicle de Cinema Documental.

SANT VICENÇ DE CASTELLET

Mercat d'intercanvi i de segona mà
Tots els diumenges de febrer
De 9 a 14h al Polígon Industrial Les Vives
Més informació: mercatdelespuces@gmail.com o 626 067 474

TERRASSA

Jornades 'Prou manipulació: apostem per la contrainformació'
Kasal Popular i Autogestió Joan Berney
C. Societat, 4.
Programa 10 de febrer 20h Xerrada: *Diaris alternatius (DIRECTA i L'Accent)*
11 de febrer 20h Xerrada - Taller: *Impacte i seguretat a les xarxes socials - Projecte Global Change*
12 de febrer 19h Documental: *Periodistas, el negoció de mentir*
Organitza: El Kasalet

Defensar els drets laborals i socials no hauria de ser delictiu!

TÀRREGA,
Divendres 10 de febrer

Xerrada a càrrec dels militants sindicals Saturnino Mercader, Mireia Roselló i Josep Garganté, quan falten pocs dies pel judici al qual fa front aquest darrer pels fets de la vaga general del setembre de 2010. El Casal Popular pren força com a espai de referència a l'Urgell de la mà dels companys de Ponent A les Trinxeres, veterans a l'hora d'organitzar tot tipus d'actes dissidents. A les 20h Casal Popular El Rostoll. C. Ardèvol, 12 bis.

Més info: <http://elrostoll.blogspot.com/>

> MANIFESTACIONS · CONVOCATÒRIES

Convocatòries contra els desnonaments

PALMA,
Divendres 10 de febrer
12h Son Ferriol.
C. de la Civada, 59, 1er.

SABADELL,
Dilluns 13 de febrer
9h C. Font i Sagué, 22.

Concentració 'L'escola en català és de justícia'

BARCELONA,
Diumenge 12 de febrer

12h Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
Passeig Lluís Companys, 12-14.
Convoca: Plataforma unitària A l'escola en català

Concentració pel dret a la vida digna

BARCELONA,
Dimarts 14 de febrer

12h Departament de Benestar Social
Plaça Pau Vila
Convoca: Assemblea d'aturats/des de Barcelona
Més info: <http://assembleaturatsbarcelona.blogspot.com>

LA INDIRECTA

. L'ENTREVISTA

Gustavo Luca de Tena PERIODISTA I AUTOR DE 'FRAGA, RETRATO DE UN FASCISTA'

“Fraga volia perpetuar la dictadura i legitimar-la mitjançant el vot”

Gustavo Luca de Tena és l'autor de 'Fraga, retrato de un fascista', la biografia no autoritzada sobre l'expresident fundador del Partit Popular, que li va costar una amenaça de querrela. No era la primera vegada, però, ja que aquest periodista compromès havia patit en carn pròpia la censura i la violència del que va ser ministre de Franco. De Don Manuel, mort recentment, n'esbossa els fets biogràfics que la majoria de la premsa i de la classe política han silenciats en els seus respectius panegírics.

Xavi Miquel
entrevista@setmanaridirecta.info

Qui va ser Manuel Fraga Iribarne?

Fraga ve d'una tradició molt conservadora. De ben jove es va allistar al partit únic i es va posicionar dins el sector anomenat reformista, tot i que no era més que un sinònim de continuisme. Fraga defensava la línia del nazi Carl Schmitt -fins i tot li va concedir la medalla d'or de l'Institut d'Estudis Polítics-, que en contraposició al feixisme armat, defensava que es podia produir el feixisme dins de la democràcia per perpetuar el sistema i legitimar la dictadura mitjançant el vot. Manuel Fraga ve d'aquesta idea, basada en la mistificació (confondre l'adversari), la mentida i la negació de la lluita de classes.

“Va ser un dels impulsors dels GAL: va enviar policies a Marsella que després van cometre assassinats a Iparralde”

Va ser aperturista dins el Ministeri d'Informació i Turisme?

Fraga era conegut com el ministre de la censura. El seu predecessor al càrrec, Arias Salgado, tenia l'esborrany d'un projecte de llei molt més dialogant que la llei de premsa de 1966 que va impulsar Fraga. Amb aquesta llei, es va implantar el sistema de censura vertical, on tots els continguts havien de passar pel seu departament. Els diaris estaven plens d'articles a la nevera i, fruit de la normativa, va engegar 550 processos duríssims contra diaris, molts dels quals van haver de tan-

car. L'obertura no es va fer gràcies a ell, sinó malgrat ell, fruit de la lluita tenaç de molts mitjans que anaven publicant el que podien. Pel que fa al turisme, Fraga va desenvolupar el turisme de masses que va portar a la destrucció del litoral, amb casos de corrupció inclosos.

Quins eren els seus mètodes?

Va utilitzar la condició de ministre per impulsar-se com a portaveu del règim franquista. Quan l'Estat va assassinar Julián Grimau, Fraga ho va justificar el dia següent amb l'argument que el militant comunista era un tipus molt perillós i que ensenyaria una carpeta amb molta informació personal per testificar-ho. També va mantenir un conflicte molt dur amb el corresponçal de *Le Monde* i va anar a veure el seu director per dir-li que, si el substituïa, triplícaria la seva difusió a l'Estat espanyol i deixaria de prohibir la informació que parlava negativament del règim. Finalment, la policia va llençar el corresponçal per les escales, fet que li va causar ferides molt greus. Un cas a part és el d'Enrique Ruano, l'estudiant que va ser llençat per la finestra per la policia i que Fraga va assegurar que s'havia suïcidat. A més, un cop els pares de Ruano van anar a parlar amb ell, Fraga els va assegurar que havien de callar si no volien que la seva altra filla seguís el mateix camí que el seu germà.

Quin va ser el paper de Fraga durant la transició?

Fraga es va posicionar amb els que volien reformar el sistema sense arribar a trencar-lo del tot. Ell mateix va proposar un sistema censatari, on el 50% del poder sorgís de les urnes i l'altre 50% estigués reservat a *movimiento*. Aquesta proposta, però, no va tenir cap suport i diversos sectors el van començar a veure com un destorb. A més de les matances de Vitòria o de Montejurra i dels seus mètodes per acabar amb les lluites obreres, Manuel

XAVI MIQUEL

Fraga va tenir un paper primordial en la descolonització del Sàhara i també va estar entre els impulsors dels GAL: va enviar a entrenar-se a Marsella els policies que, poc després, serien responsables dels primers assassinats a Iparralde.

Com és que mai no va ser jutjat?

La transició es va encarregar de signar les seves lleis de punt i final perquè res no els afectés. Fraga va ser un dels impulsors de la Llei d'Amnistia de l'any 1977, que més que estar feta pels anti-franquistes va garantir la impunitat dels feixistes. Sempre deia que, si es movien les coses del passat, tothom en sortiria molt perjudicat. A més, 40 anys de franquisme ja es van encarregar de deixar les coses ben lligades. Amb la fundació d'Alianza Popular, Manuel Fraga va poder disfressar la perfecció del franquisme sociològic.

I després va governar Galícia durant quinze anys...

Quan els dirigents del PP el van forçar a marxar cap a Galícia -asseguraven que "espantava" l'electorat-, ell va exigir que fos canvi d'una majoria absoluta. El PP la va aconseguir, però gràcies a un augment espectacular del vot emigrant a la província d'Ourense (que era decisiva), assolit amb una evident tipinada electoral. A partir d'aquí, va començar a bastir una xarxa clientelar que va quallar molt bé a les zones rurals i entre l'emigració. Tot això sumat a l'estrict control dels mitjans de comunicació -que van ajudar a popularitzar la seva figura- i a l'entorment del desenvolupament econòmic de Galícia. Al capdavant, Manuel Fraga també va saber jugar el folklorisme amb el suposat interès per la llengua, fet que li va permetre mantenir la presidència de la Xunta durant tots aquests anys.

. LA COLUMNA

Com els crancs

Tere Mollà
opinio@setmanaridirecta.info

Cap enrere. Aquest sembla que és el camí de la societat des de fa uns mesos. El nou govern canvia polítiques d'intervenció social que impulsa i concreta drets de ciutadania i que pretén formar persones lliures per un model de caritat i compassió que beu del model catòlic, aconseguint dependències, servilismes i un major grau de manipulació.

Impulsen mesures regressives per a la població més desafavorida, com ho és la reclusa, amb la seva "condemna perpètua revisable", com prefereixen anomenar, eufemísticament, el que sempre havia estat la cadena perpètua.

Com no podia ser de cap altra manera, revisaran l'actual llei de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs per a retornar-la al seu estat anterior, quan la indefensió a professionals i dones es va demostrar fefaentment. A més, amb la modificació que proposen, ens retornen, a les dones, a una situació de tutelades, doncs seran professionals qui hauran de decidir sobre el nostre cos i, en definitiva, sobre la nostra vida. De nou el model patriarcal, l'espai simbòlic del qual, i el més evident, és el control i el domini sobre els nostres cossos.

La crisi serveix de paraigües per reimplantar mesures arcaïques que trepitgen drets humans aconseguits

Per rematar la feina, eliminaran l'assignatura d'educació per a la ciutadania, doncs el que pretenia aquesta assignatura era precisament això, aconseguir una ciutadania, més lliure, més crítica amb el món que ens envolta, amb més capacitat d'elecció davant les eleccions que se'ns presenten al llarg de la vida, etc.

I qüestionen la pastilla postcoital posant en dubte l'opinió de l'OMS. I es queden tan amples!

El que s'havia aconseguit amb la lluita de milions de dones de totes les edats i condicions, el que havíem heretat de les nostres antecessores lluitadores en àmbits com el polític, el sindical, l'intel·lectual, l'artístic, etc. queda de nou apartat amb l'excusa de la crisi econòmica, que serveix de paraigües per reimplantar mesures arcaïques que trepitgen drets humans aconseguits.